

40

Inc. lat.

643

4° Tnc. Lat. 643 gr. 506

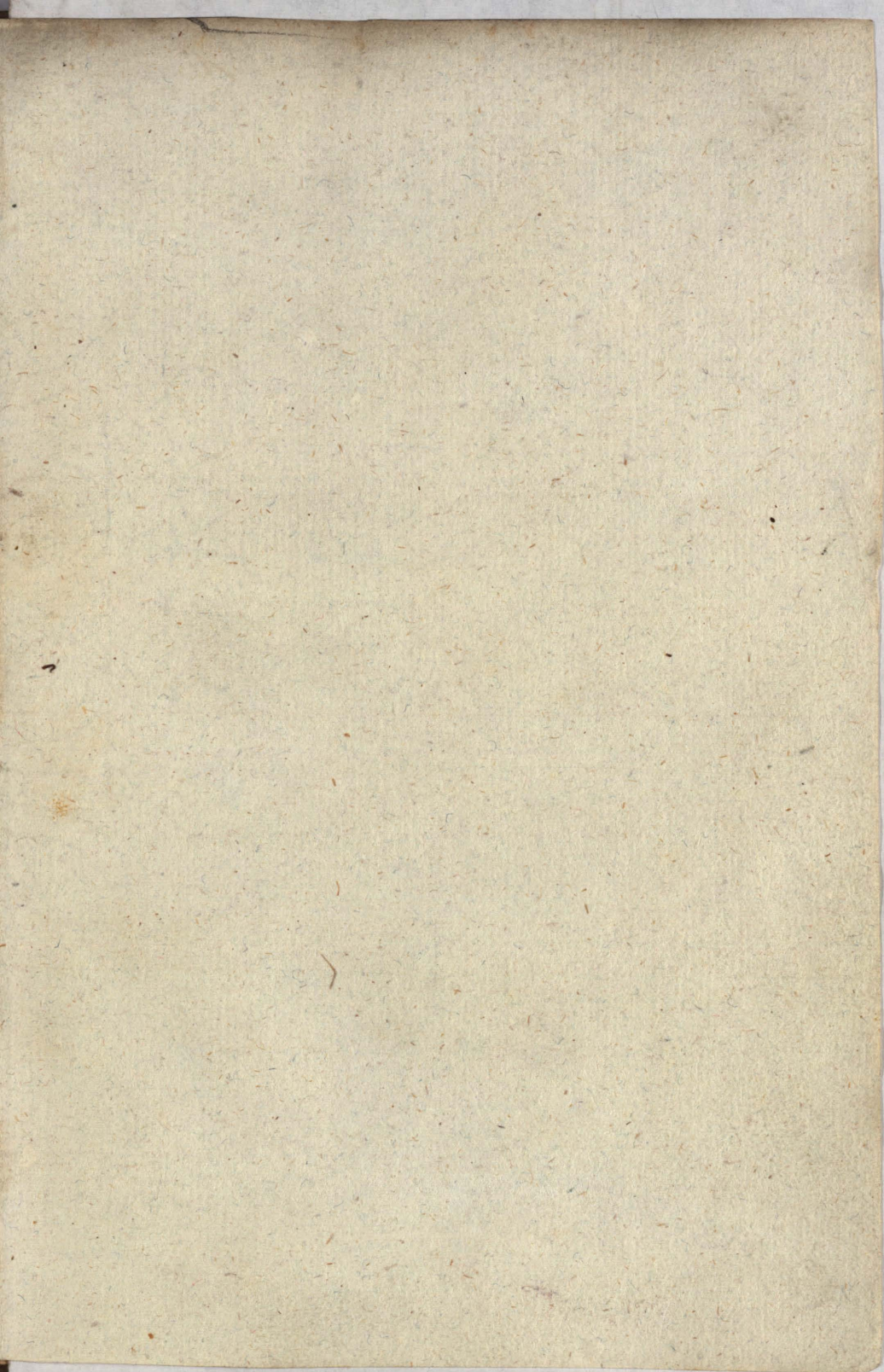
(Printer: 4° A. gr. 506) Resopms

4° A. gr. 506

g.w 403

log ~~IX~~ 1: 103

Campbell X46

Esopus cum cōmento optio z morali

Univ.-Bibl.
München

8

Rexia disciplinarum mater et artium inter ceteros
ros quos mundo tulit sapientes unum edidit memorie
dignum Esopum nomine. erat enim ingenio clarus studio
sedulus et placidus facundia Quae inter cetera quae
scripserat utilia fabularum exemplum utilibus ple-
na etiam Iris commisit, et in unum redegit opusculum In quo et pueri di-
ligenter instruantur et iucundi reddantur adulti Liber igitur iste primo
Graece scriptus est ab Esopo. Post hoc a Romulo imperatore Ro-
mano ad instruendum Tiberium filium suum in latinum venit Deinde rex
anglicus Afferus in anglicam linguam eum transferri precepit Esopus
itaque de fabulis agens res innotatas introducit loquentes videlicet
bestias et volucres et fabulose de eis scripsit, sed de singulis moraliter
concludit

¶ Tiuet et phit conatur pagina praeseus.

Dulcius accidunt seria picta iocis

Ortulus iste parit fructum cum flore fauore

Flos et fructus emunt hic sapit ille nitet

Si fructus plus flore placet fructum lege si flos

Plus fructu flore si duo carpe duo

Ne mihi torpentem sopiret inertia mentem

In quo peruium mens mea mouet opus

Ut messis precium de vili surgat agello.

Verbula sicca deus implue rore tuo

Verborum leuitas morum fert pondus honestum

Ut nuclium celat arida testa bonum

¶ Neque praecedatur ad textum alium sunt permittenda. et primo de
causis huius libri. unde notandum quod praeter librum. sicut et aliorum
librorum quatuor causae. scilicet foralis. scilicet materialis efficiens et formalis Un-
de materialis siue subiectum huius libri est sermo fabulosus in respectu
ad virtutes morales Quae formalis est duplex secundum quod duplex est for-
ma. scilicet forma tractatus et forma tractandi forma tractandi est modus
agendi qui in proposito est metricus Sed forma tractatus consistit in co-
positione et explicabitur per continuationes et diuisiones Quae efficiens dicitur
fuisse Esopus qui erat Graecus. unde ut fertur praeter liber scriptus erat per

mo in græco. h̄ postea iussu romulī impatoris romanorū fuit trās-
latus in latinū. et hoc ppter filios eius q̄s voluit instrui p̄ doctri-
nas hui⁹ libri. Cā finalis ē duplex. s. intrinseca et extrinseca. fina-
lis intrinseca ē cognitio eorū quæ tradunt in hoc libro. sed extrinse-
ca est vt nos per documēta et fabulas h⁹ libri gradamur ad bonos
mores. His visis accedendum ē ad formā tractat⁹. scz diuisionem
libri. Diuiditur igit in duas pres principales. scz in prē p̄hemia-
lem. et partē executiuā. scda ibi. Dū rigido. Pars p̄hemialis pōt
diuidi in quattuor ptes. Nā primo autor innuit delectationez et
vtilitatem hui⁹ libri sū scdo tāgit cām suscepti op̄is ibi. Ne mihi
torpentē. Tercio inuocat diuinū auxiliū. ibi. Ut messis precium.
Quarto excusat se de facilitate stili ibi. s̄boz leuitas. Notādum
igit q̄ autor dī in textu. p̄ns liber nedū est iucundus. sed etiā ē vti-
lis ad instructionem moris. et ergo pōt aperte subordinari p̄he
morali. Est enī duplex poetria. q̄dam ē ad delectationē t̄m. et tal
nō subordinatur alicui p̄i p̄he. Alia ē q̄ ordiāt ad vtilitatē cuius
mōi est ista. vñ Oraci⁹. Aut p̄esse volūt aut delectare poetæ. et
ergo ē q̄ dicit. Ut inuēt et p̄sit conat pagina p̄ns. Pro q̄ notādū
q̄ autor declarat delectationē et vtilitatē hui⁹ libelli. Innuit hāc
sentētiā q̄ p̄ns pagina. i. p̄ns libellus d̄z describere fabulas ad de-
lectatōem et etiā s̄tutes morales q̄ sunt ad vtilitatem. Si aliq̄s
quereret quare autor nō tangit solū s̄tutes absq̄ fabulis. ad hoc
r̄ndet autor. cū subdit. Dulci⁹ arridēt. Nāz seria siue vtilia ma-
gis determinat siue declarat q̄ sunt depicta reb⁹ iocosis. et ppter
hoc in libello erūt s̄tutes icōptæ cū fabulis p̄mittēdo. s. fabulas
et subiungēdo s̄tutes. Tūc ibi ortul⁹ iste parit. autor magis decla-
rat vtilitatē libelli dī. q̄ in isto libello ē flos cū fructu q̄ faciūt ho-
minē fauorabilē. et q̄ vult capere fructū capiat. et q̄ florē. florē ca-
piat. et qui vtrūq̄ capiat vtrūq̄. Et nota q̄ au. p̄pat sermonem
fabulosum florē. et per fructū dat intelligere s̄tutes morales. qz
sicut flos ē modici valoris sine fructu. sic etiā sermo fabulosus est
modici valoris sine s̄tutib⁹ quæ trahuntur ex fabulis.

Um rigido fodit ore fīmū dū queritat escā

Dū stupit inuēta iaspide gallus ait.

Res vili preciosa loco nitidiq̄ decoris

Si tibi nūc esset qui debuit esse repertor

Hac in sorde iaces nil mihi messis habes

Quē linus sepelit viueret arce nitor
 Nec tibi cōuenio nec tu mihi nec tibi prosum
 Nec mihi tu pdes plus amo cara minus
 Tu gallo stolidum tu iaspide bona sophiæ
 Pulcra notes stolido nil sapit ista seges

¶ finita pre phemiali .hic psequēter au. ponit ptem executiuā
 z pōt diuidi i tot ptes q̄t ponit fabulas. pmo au. ponit vnā fabu
 lam cui⁹ documentū ē tale q̄ stulto z vicioso non valet scia. vel q̄
 stulti p̄cipendūt sciētiā. z hoc oñdit per quādam fabulā de gallo
 Nā gallus quadā vice quæres elcā fodiendo finū inuenit lapidē
 p̄ciosum iacētē in loco imundo. cui dixit gall⁹ iaces in loco vilī
 z imundo. tu nō es vtilis mihi. sed si aurifaber vel ali⁹ gēmarum
 cupidus te inuenisset p̄ eū ad splendorē tuū venisses z honores p̄ci
 peres Ego p̄o elcā quæro z te nō hōrabo. qz tu nō pdes mihi. nec
 ego plūm tibi. nec te te curo. qz amo min⁹ cara z vilia viz grana.
 z similia q̄ mihi p̄sunt ad nutrimentū Deinde subdit doctrinam
 h⁹ fabulæ dicens. q̄ p gallū dēmus intelligere stultū. p lapidē
 p̄ciosum sciam vel sapiam. vñ sicut gall⁹ spernit lapidē p̄ciosūz tā
 quā sibi nō valentē neqz vtilē. sic etiā stult⁹ spernit sapiam. eo q̄
 nō reputat eam necessariā neqz vtilem

St lupus est agn⁹ fitit hic fitit ille fluētē

Tramite nō æqua quærit vterqz lacū

In summo bibit amne lup⁹ bibit agn⁹ in imo

Hunc timor impugnat verba mouēte lupo

Rupisti potūqz mihi riuūqz decorem.

Agnus utrūqz negat se ratione tuēs.

Nec tibi nec riuo nocui nā prona supinū

Nescit iter nec adhuc vnda nitore caret.

Sic tonat ore lupus itez mihi damna miaris.

Nec minor agn⁹ ait cui lupus immo facis

Fecit idē tu? anpater sex mēlib⁹ actis a iij

*Nō saluta p̄ p̄
 p̄ p̄ p̄ p̄ p̄*

Cum bene patrifles crimine patris obi
Agnus ait tanto non viri tempore p̄do
Sic tonat an loqueris fuscifer hūc qz vocat
Sic nocet innocuo nocuus causamqz nocendi.
Inuenit hi regnant qualibet orbe lupi.

*De fabula de m
no & p̄ssimis hōibz*
Dic auctor ponit aliā fabulā cul^o documentū ē q^d mali tirāni potē
tes de facili inueniūt cām nocēdi paupibz & potētibz Istud no
bis innuit per lupum & agnū. Nā quodā tpe lup^o & agnus come
derūt & utroqz sitiētī simul de riuo biberūt. Ij lup^o stetit in pte su
periori. & agn^o in inferiori. lupus igit cū haustu^m faceret. erexit se et
dixit ad agnū. tu q^d lanā portas in deceptionem sp^{is} meis offensas i
sistis Agn^o rō ad hanc vocē tremil^o timide rñt & huiliter. dñe
potēs & tremide qre tā aspe mihi loqris innocēti. quas ei offēsas
ego paruul^o tibi possem inferre Et lup^o ait. tu turbas aquas q^d in
de gustare nō possem. Rñditqz agn^o mira sunt q^d tu dicis. qz cuz
tu stas lupius & ego inferi^o. quo possū tibi aquas turbare. sed occa
sionem aduersū me qris. sicut q^d vult ab amico recedere. tunc ergo
exasperat^o lupus ait iterū tu nimis es garrul^o & iurgia meū mul
tiplicare p̄sumis. sicut p̄ tu^o q^d nōdum transactis trib^o mensibus
de eodē hoc in loco forefecit qd in te merito redūdabit Et ait mis
ser agn^o. cur sic in me prius culpas refūdis q^d nondū nat^o erā Sic
mihi rñdes in oibz & reclamare nō cessas. irruensqz in eū guttur
e^o crudelit^o apphēdit & finē fecit p̄boz. moralit^o sic tirāni faciūt cū i
nocētū res l^o mortē cupiūt siue iuste siue iniuste cospoliāt & opprīmūt

Oris iter rūpente lacu venit obuia muri

Rana loquax & opē pacta nocere cupit

Omne gen^o pestis supat mens dissōna verbis

Cum sentis animi florida lingua pollic.

Rana sibi murē filo cū fœderat audet

Rectere hunc pedē rumpere fraude fidem.

Pes coit ergo pedisqz mens a mente recedit

Ecce natāt trahitur ille sed illa trahit

Mergitur ut secū murē demergat amico

Naufragiū faciēs naufragat ipsa fides
 Rana studet mergi sed mus emergit ⁊ obstat.
 Naufragio vires suggerit ipse timor
 Niluus adest miserꝝ truci rapit lingua duellū
 Hic iacet ambo iacent viscera rupta fluunt
 Sic pereant qui se pdesse fatentur ⁊ obsunt
 Discat in auctorē pœna redire suum.

Hic auctor ponit aliā fabulam cuius documentum est q̄ nemo de
 bet alteri promittere auxiliū quod cor non intendit q̄ tales bonū
 dicētes ⁊ malū cogitātes sæpe incidūt in laq̄os quos parauerūt si
 cut innuitur nobis per murē ⁊ ranam. Mure in ostio molendini
 super limen residente. superuenit rana de gurgite pgressa ⁊ mure
 salutato cuius illa domus esset eum interrogauit quā suā eē rēdit
 Rogauit ergo rana ipsum murē vt ipse illa nocte illā hospicio col
 ligeret ⁊ benigne recipet. Cui mus benigne respondit ⁊ eam intra
 re iussit ⁊ adduxit eā superi⁹. Factaq; hora cenæ imposuit ei grol
 lam farinā ⁊ minuatam ⁊ rogauit illā diligenter vt comederet ea
 q̄ haberet dicēs q̄ si meliora essent in domo mea libenter appone
 rem ea. Et placuit ranæ locus ⁊ cib⁹. sed cū pot⁹ diu expectat⁹ nō
 venit. rana potare assueta tristis recedit. ⁊ potum desse egre tu
 lit ⁊ dixit q̄ mallet esse sub molendino absq; tali cibo q̄ supra si
 ne potu. Cui mus ait molestum sibi eē q̄ oblata sibi non place
 rent. ⁊ iurauit se nūq; vna nocte tā bene procurasse cibū ⁊ de ipen
 sa se velle recōpensationē hēre dixit. Talib⁹ igitur auditis rana di
 xit ⁊ rēdit q̄ si secū ad sua vellet transire sibi reddere vellet cibum
 cum potu amministrās in copia fauensq; mus ⁊ dictis e⁹ ⁊ se pmit
 tit ituz. Mane itaq; facto aggressi sunt iter et rana q̄ pratu rece
 pit se ad fluuiū mure comitāte. erat at aq̄ plen⁹ ⁊ via muri difficil
 volebatq; desistere s; ipm rana pfortauit ⁊ in vlcino domū suā esse
 dixit. eādem itaq; pto a mure vir sepato venerūt ad fluuiū. ⁊ ait
 rana hac trāseūdū ē nob aq̄ vt vlcior ripa nos recipiat i q̄ ē dom⁹
 mea ad quātēdi⁹ fess⁹ igit m⁹ ex lōga via attenuat⁹ ad ranaz sic
 iqt. aiciā tuā iuite pdo. s; hospiciū tuū adire neq; quia ad
 huc quis aq; illi me pmitterē n̄ audeo. ait g rana. turpe ē mō deū
 sse ⁊ via breuē n̄ pscē q̄ si fess⁹ es ⁊ debil⁹ ego fortior iuuabo te ne i
 aq̄ oficias. sic g facia⁹ flū nob alligabi⁹ tu i colloꝝ ego i pede ⁊ tra

The fable of the
 Ranke and the
 Mure.

hendo remeabo. sic rana dixit r mus rem vobis optavit. ipsis ita
qz in medio luminis iam positus rana loquax exclamavit. ego cō
fusa nimis meis viribz iam deficio r ad pfundū ducor pituraspon
teqz se mergēs muri machinata ē naufragiū. Mus autē rana tra
hente iā scdo submersus fursū tamē rediēs male geri intellexit. r
littus relictur respiciens illic redire voluit. ortumqz ē ibi litigiū
illis in partes trahentibz. rana nāqz ad fundū tēdebat r mus ad
littus tendebat. Dum em sic distrahunt illi. Aqla q forte specta
trix aderat miserz dirimit duellum murē vnguibz arripies r anne
xam ranā similic trahēs. q cum se ad mortē trahi videret. sic fer
tur locuta fuisse. q socio suo parat obpbrium. nō imerito cadit in
laqueum. Allegorice p ranam pōt intelligi caro hūana. p murem
autē intelligit aia quæ aduersus carnē sp militat. caro pcupiscit
aduersus spm r spūs aduersus carnē. Caro em nitit trahere aiaz
ad trena r carnales. delectatiōes. Aia sō resilit ad bona opa r istz
sic litigantibz veit Milu. i. diabolus quasi bolus. i. morsus duorum
scz corpis r aia. vel alit sicut tēgit in fine lrē. p ranā intelligunt
receptores bonū dicētes rezeptiōibz intēdentes. conant em alios
decipere r sic qnqz cadunt in insidias qz alijs pauerūt. sic dicit in ps.
Incidit in foveā r

N cām canis orget ouē sed r arbiter audit

Redit ouis panē vult canis illa negat.

Pro cane stat milu? stat vultur stat lup? istat.

Panē quē pepigit reddere reddat ouis

Reddere nō debet nō hz quod reddere possit

Et tamē ut reddat arbiter instat ouī.

Ergo suū licet instat hiems puenit amictum

Et boream patitur vellere nuda suo

Sepe fidem falso mendicat inertia recte.

Sepe solet pietas criminis arte capi

Hic autor ponit aliam fabulā dicēs q quodā tempore canis tra
xit ouē in cām p panē quē se dixit illi pcessisse. sed ouis hoc factū
negavit dicēs se nunqz panē a cane mutuasle. Iudex ergo si testes
haberet huius rei vel fideiussores canē interrogauit. Qui duos te
stes noiauit lupum scz r milu. Et iudex ab illis veritatē requit

99
 at illi testimoniū veritatis dederunt quia partē hēre sperabant in
 oue si damnaletur Iudex ergo praecepit oui quaten⁹ de arbitrio suo
 cani satisficeret ex quo idoneis testibus cōuicta esset. sed illa mise-
 ra nihil habuit pter lanā qd dare posset et hiems erat ⁊ canis for-
 titer instabat. ouis ergo lanam exuens eā cani p̄sentauit ⁊ nuda re-
 mansit Canis autem hac satisfactione non ero contentus ait et
 irrucens sup eā falsis testibus suis lupo et miluo miserā illā mi-
 seriozem reddidit Moraliter sic peruersi ⁊ fallaces faciūt qñ res
 aliorum appetunt cū suis p̄plicibus tractant ⁊ agūt qualiter ius
 dicij suis eos subuertere possint

Tratione pari fortunae munera sumāt

Sumūt fœdus ouis capra iuuēca leo.

Cervus adest cervū rapiūt leo sic ait heres

Primae partis ero nam mihi primus honor

Et mihi defendit partē vis prima secunda.

Et mihi dat maior tertia iure labor

Et pars quarta meū nisi sit mea rumpit aōrem

Publica solus habet fortior ima premeus

Ne forti societ fragilis vult pagina praesens

Nā fragili fidus nesciat esse potēs

Hic autor ponit aliam fabulam cui⁹ documentū est qd hoīes pau-
 peres qui sunt p̄ae potētiae nō se dñt sociare potentiorib⁹ qm po-
 tentes semp volūt habere ptem meliorem. Istud nobis innuit qd
 leonem caprā vaccā et ouem. Ista autē aialia cōpactum fecerunt
 inuicem qd q̄cunq; rapina eis occurreret illam inter se diuiderent.
 Accidit autē qd capiebāt cervū quē in quattuor ptes diuiserunt.
 qua diuisione facta dixit leo. ex quo rex sum. sō ratione nobilitas
 et regalis dignitatis prima ps erit mea. scdā ps etiā erit mea. qz
 fortior vobis sum. tertia sō ps mihi iure debetur qz vobiscū labo-
 rauī. quartam sō ptem si quis rapere voluerit me⁹ non erit ami-
 cus. quibus auditis alia aialia timore leonis cōcussa fugierunt et
 nullam partē accoeperūt Moraliter per leonē intelligitur potē-
 tes. ⁊ palia aialia intelliguntur ipotētes Si at ptingat qd paupēs
 hñt aliqd diuidere cū potētib⁹ potētes accipiūt p se ptes meliōres

*De fabula qd
 mi. S. d. f. p. p.
 affonau. G.*

Ut cavis ore gerēs carnē caro porrigit umbrā
Umbra coheret aquis has canis urget aq̃s
Spē carnis plus carne cupit plus fenore signū
Fœnoris os aperit. sic caro spesq̃ perit
Non igitur debēt pro vanis certa relinqui
Nō sua si quis amat mor caret ipse suis

*De fabula q̃ homo
q̃ similes nara*
Dic au. ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est. q̃ hō prudens non
dimittere certa q̃uis sint modica p̃ incertis q̃ reputātur mag
na. q̃ modica res certa plus valet q̃ magna res incerta. iuxta il
lud Plus valet in manib⁹ passer q̃ sub dubio grus. Istud nobis
innuit fabulose p̃ canē q̃ natauit p̃ aquas. frustum carnis i ore ge
rens ⁊ vidit in aquis umbram carnis maiorē q̃ erat frustū quod
hēbat in ore. et sic ipse cupiēs illud frustū magnū apit os ad capi
endū illud. et sic tādē cū os apuit amisit tam carnē verā q̃ um
brā carnis Allegorice p̃ canem intelligit hō parcus vel avar⁹ qui
multoties q̃rit bona aliena. ⁊ q̃q̃ p̃tingit q̃ talis ex nimia cupi
ditate amittit bona ppria. Vel aliter p̃ canē possum⁹ intellige
re hōiem qui dimisso bō bono inheret bonis terrenis q̃ sunt tanq̃
umbræ. et q̃ felicitatē h̃mōi nō q̃rit nisi i bonis terrenis. iō fina
liter remanet vacu⁹ eo q̃ ip̃o moriente summū bonū nō q̃luit. vn
de bona tpalia dimittit moriens in manus alior⁹. et sic a se trāsse
unt bona tpalia sic acquisita. ⁊ sic amittūt bona sempiterna

cemina dum nubit furi vicinia gaudet

Vir bonus et prudenu talia verba mouet.

Sol pepigit sponsā iouis aures terra q̃relas

Pertulit ⁊ cām cur foret ægra dedit

Sole necor sole quid erit si fuerit alter

Quid patiar quid agat tāta calorīs hiems

Hic prohibet sermo letum prebere fauorem

Qui male fecerūt vel mala facta parant.

Hic au. ponit aliam fabulam. q̃ quodam tempore fur duxit vx
orem ad cuius nupcias vicini p̃uenerūt gaudentes ⁊ letantes. q̃d

videns quidam vir discretus protulit hanc fabulā. Quodam tempore sol debat vxorem ducere vt filios conformes procuraret. quod audiens vniuersa creatura per terram considerans periculū qđ inde esset venturū dixit ardores vnius solis vix tolerare possumus. qđ ergo erit si plures soles noui nascerentur. et clamans in celū quā rulis vocibus iouem summum deum inuocauit. quatenus incommodū ammoueret Iuppiter igitur promotus praecepit soli sine vxore permanere. quasi diceret. ille vir discretus o vos boni vicini res vras perditis per istum vnū furē. quid ergo erit si fur alios fures generare. quare multū inficiēter agitis qđ ad nuptias eius peruenitis gaudētes et letites. Ista fabula docet etiā moraliter qđ melius est habere vnū principem qđ plures. nam si plures sint quilibet sibi venditi honorem et seruitiū quibus sufficere nequeunt. subdit. et illi per honorem discordantibus nescit popul⁹ cui adhaereat. vel sub qđ tuti⁹ us viuat. et inde oriuntur rapinae. homicidia. et alia plura mala

Acta lupus cruciat via gutturis osse retēto

Mendicat medicum multa daturus opē.

Grus promissa petit de faucibus osse reuulso

Cui lupus an viuus munere tuta meo.

Nonne tuū potui morsu precipere collū

Ergo tibi munus sit tua vita meū

Nil prodest prodesse malis mēs praua malorū.

Immemor accepti nō timet esse boni.

Hic autor ponit aliam fabulam. cui⁹ documentum est qđ expedit malis hominibus benefacere. qz sunt ingrati et beneficiorum in memores. et istud nobis innuitur per lupū et gruem Quodam tempore dum lupus sumptis carnibus os roderet. et particulā ossis gutturi eius inhefit et magnum sibi dolorē intulit. Lupus ergo potens in curia leonis regis utpote summ⁹ preposit⁹ regis. fecit omnes bestias congregare sperās ab aliqua sui doloris et periculi percipere medelam quesivit si aliqua bestiarum haberet artem medicine que suo dolori poterat subuenire. Aducta est itaqz grus ad lupi iurmi praesentiam que salutiferam lupo promittit medicinam. si de mercede esset certificata. Lupus ergo his verbis consolatus dixit se in tanta necessitate non velle parcere diuicijs. Promittit ergo

*Haec fabula et
de malo homine
benefacere*

munera magna. dummodo consequi possint sanitatem. Brus ergo collo
suo in gutture lupi immisso carnem doloris eduxit. et sic lupo sanatus
Quo facto gravis erigit a lupo promissa. Cui respondit lupo. nonne mas
grum meae pietatis munera recepisti dum de gutture meo caput tibi
sanum emisi. si ergo sapiens esses hoc munere contenta fores cum tu ma
nifeste scias gravissimas carnes me maxime desiderare in ista infirmi
tate. Moraliter per gravem intelliguntur pauperes et impotentes. qui
sunt sub potentioribus. videtur enim potentioribus quod pauperes suffici
entem mercedem recipiunt pro laboribus suis in hoc quod eos vivere per
mittunt et bona residua quae habent non usurpant

Septuaginta verborum nectare plena.

Pro cane mota canis inscribit ede canem.

Hec abit illa manet haec cursitat illa quiescit

Hinc tamen a partu rumpitur illa quies

Illa redit reddique sibi sua tecta precatur

Obserat haec aurem nec minus aure domum

Plene potest minas putat haec plene bella duorum

Nescit potest minas plene potest bella minus

Cum dolor hanc armet plene matrem filium armet

Cedit sola gregi causaque iusta perit

Non satis est tutum mellitis credere verbis

Ex hoc melle solet pestis amara sequi.

Hic au. ponit aliā fabulā q̄ neō tētet fidē adhibere blādictib⁹ et
adulātibus. et istud nobis innuit p̄ caniculā Quoddā em̄ tpe ca
nicula instāte tpe partus cum aptū locū pariēdi nō hzēt rogauit
aliā caniculā vt ip̄ sū in hospicio reciperet donec catulos suos in lū
cē ptulisset. q̄ p̄cib⁹ ei⁹ acquiescēs ipsam ad domū suā intrare per
misit. Partu s̄o cōpleto mor iussit vt aliud sibi hospiciū innēiret
qz p̄ angustia domus eā sustinere nō posset. illa p̄ partū adhuc lā
guida istat et rogat vt eā patiat donec catuli ludere possint. hospis
ta victa precib⁹ cōcessit qd̄ optauit. Post hec s̄o cū catulos lude
re videre iterū eum monuit ad aliud hospiciū acquirēdum. s̄ tūc
mater catulorum ait ad eā. quō aio potes talia loq̄ et ita nos virge
re cū iā gelid⁹ boreas nives voluat et glacialis pruina oēm bestiaz
constringat. sed age misericordit nobiscū. et huāne tolerando nos
vsqz ad amena estatis tpa cū exire potuerim⁹ et discurrere. hospita
itez placata vsqz ad estatē eā tolerauit fca ḡ estatē iussit illaz sine
omī traditiōe domum suam vacuare. qz nec p̄ce nec precio ipaz
de cetero pati velle. Clidēs ergo q̄ p̄ce nil ampli⁹ faceret icēpit
minare et ait. debilis ē satis vrā ptās. et mirū est si putetis q̄ sola
nos oēs expellere potestis. meo ergo cōsilio verbis vrīs parcatis.
qz fortes inō sunt catuli nostri et feroces. q̄ si minari volueritis
ve vobis ve pellib⁹ vrīs. et dom⁹ quam vrām esse dicitis in nrōs
venit vsus Adulāter sic callidi simplices q̄sqz decipiūt et blādis
adulationib⁹ primo eos supplantāt. post hāc bonis suis et domi
bus eos violenter eliminant.

Cum nīue cādet hum⁹ glacies dū sopita quaz
Eurus in colubz turbida seuit hiemis
Hunc vidit hunc reficit hoīs clemētia vētum
Tempat huic tecto. tempat igne gelu
Dre serit vir⁹ coluber sic toxicat edem
Hospes ait colubz nō rediturus abi.
Nō exit coluber nec vult exire sed heret
Amplectēsqz viz fibula dura mouet
Reddere gaudet homo neq̄ p̄ melle venenū
Pro fructu penā pro pietate dolum

Dic an. ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est q̄ homo cauebit ma-
lis hoib⁹ bñficiā impēdere. q̄ mali p̄ beneficijs impēsis frequē-
ter mala impēdunt. sicut nobis innuet per colubz Quodam tpe
coluber rogauit quēdam viz vt ipsum frigore magno instāte ī ho-
spiciū reciperet vt sic frigiditatem tolerare posset. Ille vir bon⁹ cō-
patiens colubro recepit eū in domū suā. posuitq; eum ad ignē
Coluber itaq; sic calefactus incepit emittere venenū suū ⁊ into-
xicauit totā domū. quāpropt̄ hospes prætcepit colubro vt do-
mū suā exiret. ⁊ ampli⁹ nō reuenteretur Coluber autē nolēs exi-
re amplexus ē viz. eumq; suo infecit veneno Allegorice p̄ colu-
brum pōt intelligi carnalis delectatio quā dū fouetur ⁊ admittit
venenū suū fundit ⁊ sic hospitem scz hoīem qui eam admittit p̄
peccatū intorcat. et quāto plus moratur. tāto diffi. ili⁹ expellit
⁊ tandē hō ad expellendū efficit ipotēs Moraliter p̄ colubz itelli-
guntur hoīes prauī ⁊ ingrati reddentes mala p̄ bonis. sicut fecit
coluber.

Udet asellus aprū risu tēptare proteruo

Audet iners forti dicere frater aue.

Vibrat aper pro voce caput nam verba supbit.

Reddere sed dentē viz tenet ira truce

Sus tñ ista monet vilē dens nobilis escam

Spernit et desidia tutus es ipse tua.

Non debet stolidus ledi prudentia risu.

Non stolidus doctū debet adire iocis.

Dic autor ponit aliam fabulam. cui⁹ documentū est q̄ stolidi et
indocti nō debent deridere doctos viros ⁊ prudētes. neq; dñt offē-
di derisionib⁹. istud innuit nobis per apz et asinum Quodam em̄
tpe asinus obuiauit apro ⁊ incepit ironice loqui ad aprum ⁊ ipm
subsannare suis derisionib⁹ dicens Aper bone frater aue. Aper au-
diens illam salutationē ironicā nō rñdit ⁊ mouebat caput. q̄ des-
dignabatur respondere ⁊ irascebatur intantū q̄ vir tolerare possz.
ne asinum suis dentib⁹ vulneraret. dixit hæc verba asino. **M**eus
dens spernit escam vilē ⁊ desidem. quare tu ppter tuā desidiā ⁊ vi-
litate es tutus **M**oraliter per asinū intelliguntur seculares ⁊ in-
docti. per apz intelliguntur religiosi et litterati qui sæpe derisio

nes et detractioes a secularib⁹ ⁊ indoctis patiunt⁹ quas patient
⁊ late sufferre dñt. quoniā inde magnū psequuntur pmiū.

Ufficus urbanū mus musē suscipit ede

Comedit ad mensam mensaq; mēte mior

In tenui mensa satis est inmensa voluptas.

Nobilitat vires frons generosa dapes.

Facto sine cibi urbanum rusticus audit

Urbani socius tēdit ad orbis opes

Ecce penu subeunt inseruit amicus amico.

Inuigilant mensæ fercula mensa gerit

Emendatq; cibum condit clemētia vult?

Conuiuā faciat plus dape frontis honor:

Ecce seræ clauis iuuurmurat hostia latrāt

Ambo timēt fugiūt ambo nec ambo latent.

Hic latet hic tenebras cursu mendicat inepto.

Adhæret muro reptile muris onus

Blandia penu clauso parcit fortuna timenti

Ille tamen sebrat teste timore tremēs

Erit qui latuit timidum sic leuit amicum

Gaude carpe cibos hæc sapit esca fauun.

Fatur qui latuit latet hoc in melle venenū

Pellitūq; meriā non puto dulce bonū

Quā timor obnubit nō est sincera voluptas

Non est sollicito dulcis in ore cibus.

Robere malo fabam q̄ rodī perpete cura

Degenerare cibos cura diurna facit.

His opibus gaude q̄ gaudes turbine mentis
 Pauperiem ditat par opulenta meā.
 Hæc bona solus habe quæ sunt tibi dulcia soli
 Dat pretiū dapibus vita quieta meis.
 Finit verba redit preponit tuta timēdis
 Et qui summa timet tutius ima petit.
 Paupertas si leta venit tutissima res est
 Tristior iu mensas pauperat usus opes¹

Dicau. po. aliā fabulā cui⁹ documentuz est q̄ meli⁹ est possidere
 parca cum libertate ⁊ securitate q̄ multa cum seruitute ⁊ timore
 Istud designat nobis per mures duos quoz vnus est siluester. alt
 vrbānus Quodā tpe mus siluester recepit in domū suam murem
 vrbānū ⁊ sibi prandiu de suis cibarijs quæ hēbat fecit. quæ licet
 modica erāt ⁊ minus p̄ciosa. habebat tamē cum eis securitatē ⁊ li
 bertatem Quadā aut die cum ista cibaria muri vrbāno nō places
 rent redire voluit ad ciuitatē ⁊ duxit secum murē siluestrē ēē intra
 uerūt quoddā cellariū quod in ciuitatis bonis sibi p̄petentibus abū
 dabat ⁊ pingua ⁊ delicata faciebant diuina q̄ placuerunt muri sil
 uestri dixit se nō velle redire ad nem⁹. sed poti⁹ manere in ciuitas
 te vbi abundabat delicijs. q̄ adhuc periculoz ⁊ aduersitatum sibi
 imminētū erat ignarus Cum aut isti duo mures comederūt deli
 ciose ⁊ gaudenter. superuenit famul⁹ domus. ad cui⁹ introitū pre
 nimio tremore ambo mures de sua mēsa fugerūt. Mus aut vrbā
 nus qui erat ibi bñ notus ad locum satis tutū fugit. sed mus sil
 uester angulis ignarus quo fugeret vel latitaret locuz nō inuenit
 Ad tñ obscura currebat adherēs pedibus suis parieti donec famu
 lus exiret. quo recedēte ad mensam sunt reuersi. Sed mus silues
 ter tremēs ⁊ territ⁹ atq̄ tristis in fine mense sedit Cui mus vr
 bānus dixit Cur sic sedes ad mēsam tristis comede ⁊ gaudc. ista
 cibaria melle sunt dulciora Rndit mus siluester vere sub h̄ melle
 latet venenū. nec p̄nt esse dulcia cibaria. q̄ tali timore sunt melli
 ta. nec est sincera voluptas quā tantus timor obscurat. nec posset
 esse cib⁹ dulcis in ore sollicito. tu qui bona mihi nō ministrasti sed
 mala ⁊ picula quæ latent nō reuelasti Ego putavi tecū viuere in
 securitate delicijs. et nūc video multiplices causas tuæ miseriæ.

Tu fabula q̄
 effundere pauca
 murem q̄ murem
 timore
 Gaud. psalms
 36 melius
 est modicus iustus
 super diuitias
 peccatoris non lassus

Oportet enim timere homines et catos quod die ac nocte tibi insidiantur
 quod ve vobis si in manus cati incideritis. sint ergo bona vestra vobi
 simul et mala habete quare natura processit. mihi autem et nec commodum
 multa dedit natura. nec magna mala contulit. His itaque dictis et si
 milibus mus siluester rediit ad locum suum pristinum. Per hanc fabu
 lam significatur moraliter quod melior est paupertas libera et secunda quam
 diuitiarum periculosa et inanis gloria quare magis cum timore et dolore
 possideatur

Um vulpes aquilam prapta ple pungit

Melle precium predam reddere ne scit avis.

Preda gemit nidiq; timet cibus esse gulosi

Sed redemit natos utilis arte parens.

Arboreum sonat stipulis et vimine truncum

In stipulam docto porrigit ore facem.

In pullos aquilae consurgit copula fumi

Nunc tamen et vulpem prouida placat avis.

Non sic qui studeat quod maior obesse minori.

Cum bene maiori possit obesse minori.

Hic autem. ponit aliam fabulam cuius documentum est quod diuites et potentes
 non debent inferre nocendum impotentibus. quod saepe contingit quod
 potentes magna faciunt damna potentioribus. sicut de vulpe et aquila
 Quodam enim tempore vulpes habuit ples quas videns aquila unum eorum
 apprehendit. ad quam clamorem mater egrediens extra suam cauer
 nam aquilam humiliter precabatur ut suos puulos dimitteret. quod con
 sentire noluit se dicens habere pullos esurientes quibus pro eis essent ne
 cessarii. et illo dicto statim nidum petit aquila vulpe post eam cla
 mante ut puulum oblatum restitueret Cum autem precibus et clamoribus
 nihil proficeret vulpes ad solitas artes se conuertit et acceptis sti
 pulis et lignis siccis arborem in qua sedebat aquila cum pullis suis
 circumdedit igne. quo supposito ad aquilam dixit. salua nunc te et pul
 los tuos si potes Quibus auditis aquila super pullos suos pietate
 mota rogauit pro eis vulpem ut arborem non obstrueret et puulos suos
 os adhaerentem recipere Moraliter per aquilam intelliguntur superbi et

b liij

potētes qui pauperes nūcūtur opprimere. nec eos ad se clamātes
exaudiunt. sed dum venerit diuina ultio vellent utiq; se paupib;
oblata restituisse

Es aqlæ prædo testudinis aera findit

Hæc sua concha tegit cornua longa latet

Hoc monitu cornix aquilam pmunit ineptum

Pers onus at fiet utile crede mihi

Quò geris in concha rib? est tibi surripit illum.

Concha cibum conchā frange cibulq; cadit

Ut conchā frangas nō virib? utere sensu

Hanc si cella cadet sarea frangit hum?

De se stult? humo subuersus turbine lingnæ.

Corruit et fortes ista procella rapit

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentum est q^d paupes et im-
potētes sæpe faciūt subtilitate et calliditate qd fortes et potētes vi-
ribus pficere nequeunt. Istud em̄ onditur nobis p testudinem et
cornicem Quodā em̄ tpe aquila sec⁹ mare ambulauit piscationis
cā. sed nullo inuēto rapuit conchā q testudinem int⁹ hēbat. hanc
ergo vnguib⁹ rapuit et ad litus tenuit vt ibi testudinem suis vsi-
bus applicaret. sed concha q indurata erat. nec vnguib⁹ nec rostro
frangi potuit. et sic nec vi nec arte testudinem habere potuit. Cor-
nix ergo quæ aderat videns aqlam frustra laborare accessit ppi⁹
et dixit aqlæ si me pmittas tecū habere pte testudinis monstrabo
tibi modū et viā acquirēdi hanc escā. qd cum aquilæ placuisset ait
ei cornix. tu sublime volare dēs. et sic de altitudine pūcias conchā
ex vnguib⁹ tuis ad terrā petrosā et tunc fracta testa cibū accipies
Aquila igitur appbat cornicis consiliū et in sublimi volitās testu-
dinem ab vnguib⁹ dimisit quā cornix subt⁹ expectās pūci⁹ ra-
puit. et sic aquilam esurientē defraudauit Moraliter q^d hō nō de-
bet credere verbis quorumcūq; qz sicut hō sæpe recipit sicut aq^a
la decepta fuit

Ulpe gerēte famē coruū gerit arborz escā

Ore gerens coruus vulpe loquēte filet

Corue decore decens cignū splendore pcellis.

Si cantū placeas pl⁹ aue quāq⁹ placeas
 Credit auis teq³ placent præludia linguæ:
 Dum canit ut placeat caseus ore cadit
 Hoc finitur vulpes insurgunt tedia coruū
 Asperat in medio damna dolore pudor
 Fellitum patitur risum quē fallit inanīs
 Gloria verba parit tedia falsus amor

Hic auctor ponit aliā fabulam cui⁹ documentū est tale q⁹ illi q⁹ de
 siderant laudē vanā z transitoria glām sæpi⁹ incurrūt damnum
 et obprobrium Istud significatur nobis fabulose p⁹ coruū z vulpem
 Quodā ei tpe qdā coru⁹ vnū pingue caseū furat⁹ erat. q⁹ ad siluā
 reuersus in sumo arcu sedebat. Atigit at⁹ q⁹ vulpes esuriēs veit sub
 arboze dicēs. o corue tu es valde decor⁹. imo tu excedis cignuz in
 splendore. si ergo vox tua eēt dulcis z sonora nō eēt auis in tota sil
 ua tibi filis. his tgit laudib⁹ coru⁹ est decept⁹ z vt ampliores lano
 des posset pmereri incepit cātare z sic caseū quē restro tēbat am
 sit z sic case⁹ ad ima venit quē statim vulpes rapuit Moraliter
 p⁹ coruū intelligitur leues z min⁹ puidi hoies qui falsis adolatōi
 b⁹ aures suas accommodāt z vanis glānt laudib⁹ z tles sæpe fallūt

*Pro fabula qm dicitur
 coruū vānā optat*

Retit miser grauitas annosa leonē
 Inglatiat corpus corq³ seuile gelu
 Instat aper pensans veteri pro vulnere vuln⁹:
 Frontis cū telo taurus utroq³ fodit.
 Seuit asellus iners z frontē calce figillat
 Hæc solo gemitu vindicat acta leo.
 Omnia quæ vici me vincūt omnia. dormit
 Vis mea dormit honor dormit honoris opus
 Cui nocui nocet ille mihi multisq³ peperci
 Qui mihi nō parcūt pro pietate nocēt.
 Hunc timeat casum qui se nō fulsit amico:
 Nec dare vult sceler quā miser optat opem

*fabula q memo
est p memo qd
de pperatibus*
Alia fabula cui⁹ documentum ē q^o neō d^z se nīmīū extollere i p
speritatib⁹ suis. nec d^z gratiare debiliores. q^z si postea ceciderit z
debilitatus fuerit d^z sperni tā ab illis q^{bus} nocuit z q^{bus} p^{er}suit.
q^z cum deficiunt mīera frequenter solet tepere aīcicia Istō nobis
declarat per leonē Quodā antē tpe q^{dam} leo multū annosus iace
bat p^{er} senio in lecto egritudinis venerūt bestīe ei subiectae visi
tantes. dissimili tamen studio. z etiā aduenerūt plāgentes z ei cō
dolentes. alīe at venerūt ad vindicādum z irritādum iniuriā qⁿ
dam a leone ip^{is} p^{er}petratā Aper cū suis dentib⁹ maxie leonē vul
nerauit. z taur⁹ suis cornub⁹ eundē crudeliter trusit. z vn⁹ piger
asellus calce frontē leonis diro vulnere sigillauit. His ergo mole
stijs æger ille fatigat⁹ z solo gemitu vindicauit. Dixit ita tristis
z gemens oīa quæ p^{er} vici iam me vincūt. q^z deficit vis mea. z iō
perit gl^a mea. z null⁹ honor mihi exhibet. et iō tādē illæ bestīe
persequūtur me q^o sui rigidus et dur⁹. sed nūc indrīter me p^{er}se
quuntur. z illæ quos p^{er}xi z quos desperi. ¶ Moraliter p^{er} leo
nem intelliguntur potētes. z p^{er} alia aialia intelligūt min⁹ potē
tēs quib⁹ fortuna mutat inferūt his qui potētes fuerūt p^{er}similia
mala z interdum mala pro bonis

Urmuris z taude studio testatur amorem

Nūc lingua catulus nūc pede calcat herē.

Gaudet herus comitq^z canē comitēq^z ciborum
Efficit alludit turba ministra cani

Arte pari similesq^z cibos similesq^z fauorem

Luctari cupiēs inquit asellus iners

Me catulo p^{er}æfert vīrt⁹ atq^z vtile tergum

Nec fructu placeo sed placet ille iocis

Ludam lude places sic ludi tempore viso

Ut ludo placeat ludit z instat hero.

Blandiri putat ore sonās humerisq^z prior

Prestis mole pedum se putat esse pium

Clamat her⁹ vult clamor opē subit ordo cliētū

Multa domat multo verbere clamat eum

Quod natura negat nemo foelicitè audet

Displicet imprudens vnde placere putat.

Alia fabula cuius documentum ē q̄ stulti imprudētes sæpe credunt placere prudētibus p̄ ea quæ magis displicēt Quodā ei tēpore q̄dam vir diues canē habuit multū sibi carū ⁊ sæpe solet canis applaudere pedib⁹ cauda ⁊ ore. Vidit itaq; asinus illa q̄ fiebant per canē ⁊ cogitauit q̄ simili ludo p̄similes cibos ⁊ fauorem apud dñm p̄mereri vellet Dixit ei intra se ego sum fortior ⁊ vtilior cane q̄ plus placet ioco ⁊ ludo q̄ ego fru. tu ⁊ vtilitate. volo etiā ludere vt sic dño meo placeā ⁊ cibos delicatos accipiā. Accidit igit̃ vt ip̄e interesset ludo saliens sup̄ dñm suū pedib⁹ mouēs ⁊ aures caput ⁊ caudā. vt a cane didicerat dño suo sic placere sperauit. sed dñs prerit⁹ cepit clamare. quare serui occurrētes ⁊ domino subueniētes asinū rudientē fustibus inuadunt ⁊ ludos q̄b⁹ carus fieri voluit grauiter p̄fundūt sic eū tractātes vt vix semini⁹ ius euaderet

Moraliter sic stulti cupiētes p̄p̄riā naturā fallere intromittūt se de talibus q̄ natura eis nō cōcessit. ⁊ sic ibi sunt inutiles et faciūt se cōfusus

Rigida sopito blanditur silua leoni

Curſitat hic murū ludere p̄mpta cohors.

Pressus mure leo murem capit ille preatur.

Ille p̄cem liberat restitit ira p̄eci

Hoc tamē ante mouet aīo q̄d mure p̄empto

Laudis emes fumos vīncere parua pudet

Si nece dignetur leo murē nonne leoni

De decus est muri ceperit esse decus.

Si vincat minimū summ⁹ laus vīncere vici est

Vīncere posse decet vīncere crimen habet.

Sic tñ om̄e decus sic laus sic vīncere laus hæc

Atq; decus minimo fiet ab hoste minus

De p̄cio vici p̄det vīctoria victor.

Tantus ei it vici gloria quāta fuit.

Mus abit ⁊ grates reddit si reddere possit
Spondet opē solus fit mora parua dies
Nam leo rethe subit nec pdest viribus uti
Sed prodest querula murmure damna loqui
Mus redit hūc cepit cernit lora vincula redit
Hac ope pensat opem sic leo tutus abit
Rem potuit tantā muris prudentia dentis.
Cui leo dans veniā se dedit ipse sibi
Tu qui summa potes ne despice parua potētē
Nam prodesse potest si quis obesse nequit.

Hic autor ponit aliā fabulam cui⁹ documētum est qd diuites ⁊ po-
tentes dnt pauperibus misereri. ⁊ si paupes in paruo delinquerēt
dnt diuites indulgere. qz potuerūt in postez pauperes diuitib⁹ p-
desse Istud nobis declaratur per leonē ⁊ murē. Quia quodam tes-
pore qdam leo dormiuit in nemore vbi mures circūcirca cursitas
bant ludentes. Accidit autē q quidam mus casu leonē terigit. ⁊
sic somnum eius turbauit. leo igitur excitat⁹ apprehendit mures
cui mus ait. o leo tua nobilitas mihi peat. qz nō malo aio sed mi-
hi casualiter hoc accidit Petijt itaqz mus veniam. Leo igitur mi-
sericordia motus dimisit murē illesum. cogitās intra se q eēt sibi
parua gloria si murem dānaret Contingit aut postea q idem leo
transiens p suam cecidit in laqueū. q non potuit laqueū suis de-
tibus dissoluere. ⁊ sic se ab illa captiuitate liberare. Et ergo emisit
rugitus ⁊ strepitus qruolosos. quib⁹ auditis venit supradict⁹ mus
cui leo prius pepercit. vidensqz leonē laqatū ⁊ eū cognouit. ⁊ re-
cordatus est bñficii leonis corrosit ⁊ dissoluit cordas retis siue la-
quei quib⁹ dissolutis leo liber abcessit. ⁊ vt dicit autor. ille leo dās
grates muri dedit seipsum ad nutū muris eo q mus liberauit eū
a morte Moraliter autē sic potētes nō debent spernere debiles et
impotētes. qz licet pauperes ⁊ impotētes quandoqz nocumētū
inferre possunt. qñqz tamen possunt potētib⁹ prodesse

Ubi mole iacet milu⁹ mirēmqz prestat
Ut pro se superis det sacra detqz preces

*Ita fabula q diuinit
no debet spernere
pauperes ⁊ sub fabu
m m d g*

Mater ait mi nate deos & sacra deorum
 Refisti recolūt impia facta dei
 Criminis ultores pensant pro crimine pœnam
 Dum sacra turbares pœna timenda fuit
 Te cogit timor esse pium te pœna fidelem.
 Hic timor hæc pietas cum nere sera venit
 Qui maculat vitā tur mūdās incolit aras.
 Quē sua facta premūt tur aliena leuēt.

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est q̄ ille q̄ p totā vi
 tam suam impie & crudeliter vixit. in fine cū viderit mortē imine
 re sæpe frustra inuocat diuinū auxiliū Istud nobis per miluū des
 claratur Quodā em̄ tempore milu⁹ in magnā cecidit egritudinē
 ita q̄ desperauit de vita Rogauit igit̄ matrē suā vt p sua sanitate
 ipsa veller intercedere Cui mater rñt. O fili tu lesisti deos & sacra
 deoz. et iō d̄ h̄ recolunt & ad meōriam reducunt tua praua scā. q̄
 re dabunt tibi pœnā tuis meritis pdignam. sed qz iā infirm⁹ es
 et imploras auxiliū deoz. sed nimis tarde. qz hæc pœna timenda
 fuit quando peccasti. vñ timor te cogit nunc esse pium & pœna co
 git te esse fidelem. sed timor & pietas nimis tarde adueniāt Ado
 raliter sic viri criminosi cum viderint mortē imminere inuocant
 viros sanctos et religiosos vt ipsi intercederent p eoz peccatis a
 pud summū deū. sed timendum est q̄ hoc est nimis tarde

*Ho fabula q̄ ha
 no debet finis fin
 tardare qz fuit p
 mōra diuinū an*

Abula nata sequi mores & pingere vitaz.
 Tangit qd fugias qdqz sequaris iter
 Rege carens nec regis inops sñ lege nec exlex.
 Abiqz iugo gessit attica terra iugum
 Libertas errore carens se sponte cogit
 Et pudor ob legem fortior ense fuit
 Ne libitū faceret regem plebs libera fecit.
 Et quæ nō potuit pellere iusta tulit
 Rex cœpit lenire bonos punire nocētes
 Quæqz leuāda leuās quæqz premēda p̄mens

Hos honorat nouitas ciues in lege nouella
Quod leuiter possent vix potuere pati
Urbem triste iugum querula ceruice ferentem
Elopus tetigit cōsona verba mouens

E Hic au. ponit aliā fabulā cui⁹ documentum ē q⁹ meli⁹ ē duce
re vitā cum libertate q̄ cum seruitute. Quodā em̄ tpe hoies cui⁹
iusdā terre. s. artice erant liberrimi. sed nō poterāt ppriā libertatē
ferre. quare eligerūt sibi vnū regem. cui obediebāt. sed popul⁹ iste
p prius liber postq̄ constituebāt regē. rex ipse eleuās bonos z p̄mcs
malos ita eos cōgēgit q⁹ vix poterant deducere vitā cū magno timo
re. quā ante duxerūt cum libertate. Concludit auctor q⁹ illa gens
merito passa est q̄ fecerat se vilem. Quicūq̄ ergo nō p̄tentus ē vi
ta libera merito patit̄ miserā Tunc subdit in fine q⁹ iste populus
artinenſis pluries querula voce deplorauit amissionē libertatis
Et ergo p̄tens q̄tum pōt seruabit sibi ppriā libertatē. iuxta illud
Nō sit alterius q̄ iuus esse pōt. Per istos hoies artice terre possū
mus intelligere oēs hoies vitā liberam z rectā ducentes quasi nō
sunt p̄tēti subeūt se vicijs. z sic torquentur p̄tinue in p̄scientijs z
efficiūtur serui. qz qui peccato se subdit eius seruis efficitur

T linū pariat linū de semine semen.

Nutrit hum⁹ sed aues tāgit hīrūdo metu
Hec ait hoc semen nobis mala dāna minatur.
Vellite p nostris semina sparsa malis
Turbat fugit sanos monitus sanosqz timores
Arguit ex it humo semen et herba viret.
Rursus hīrūdo mouet instare pericula ridēt
Rursus aues hominē placat hīrundo sibi
Cumqz viris habitās cantu blanditur amico
Nam preuisa minus ledere tela solent
Jam metitur linū iam fiunt retia iam vir.
Fallit aues iam se cōscia culpat auis

Utile consilium qui vitat inutile sumit

Qui nimis est tutus retia iure subit.

Dic autor ponit aliā fabulam cui⁹ documentū est q⁹ null⁹ debet
cōtemnere p̄siliū alteri⁹. quia accidit multotiens q⁹ respuētes cō
siliū fiunt inutiles. vñ frequenter eis malū cūenit. Istud nobis
declaratur p̄ semen lini seminatū in terram. ⁊ p̄ hīrūdine ⁊ alias
aues. Nā quodā tpe ortulan⁹ seminauit semen lini in agro suo ad
quē hīrundo ⁊ aliæ aues p̄suerūt venire p̄ necarijs. Hīrundo ve
ro p̄sciens futurū malum p̄monuit alias aues resistere huic semina
tioni dicēs. hoc semen multiplex p̄iculum p̄abit. ergo euellamus
illud ne malū inde venturū nobis adueniat. quo audito aliæ aues
minus p̄uide hīrūdinis cōsiliū p̄tempserunt. quo viso hīrūdo suū
genus p̄uocauit ⁊ fœdera pacis cū hīcibus iniuit. Erat aut̄ forma
pacis q⁹ neuter pars in dāno alteri⁹ cogitaret. et sic hīrūdines ex
signo pacis in domib⁹ nidificauerūt. tpe ergo messis ortulan⁹ col
ligit sibi linū semiatum. et inde retia ⁊ laqueos fabricauit p̄ quos
ipse ortulan⁹ oēs alias aues capiebat. quæ captæ recognouerunt
q⁹ stultæ spreuerunt p̄siliū hīrūdinis Allegorice p̄ aues intelli
gere possum⁹ p̄ctōres. per hīrūdinē fō sp̄iales q̄ sæpe ammoniti
ones spernētes tandē per retia capiuntur ⁊ æterno igni tradunt

Um nihil auderet petulātes ledere ranas.

Supplicuere ioui ne sine rege forent

Jupiter huic voto risum dedit ausa serūdas

Rana p̄æces subito sensit in amne sonum.

Nā ioue dāte trabem trabis ictu flumine moto

Immersit subitus guttura rauca timor

Placato redire metu spectare tigillū

Stādo p̄cul regem pertinuere suū

Ut nouere trabē p̄ se non posse moueri

Pro duce fecerunt tertia vota ioui

Tra iouem mouit regē dedit intulit hydrū

Hidrus hīante gula cōp̄it obire lacum

C i

Clamitat ecce lacus morimur pie iupiter audi.
Iupiter exaudi iupiter asser opem.
Ille refert emptū longa prece ferte magistrū
Vindictet æternus ocia spreta metus
Nos sepelit venter nostri sum? esca tyranni
Aufer cedis onus redde quietis opem
Omne boni p̄ciū nimio vilescit ab usu.
Fitq; mali gustu dulcius omne bonū
Si quis habet qđ habere decet fit lætus hñdo.
Alterius non fit qui suus esse potest

Hic autor ponit vnā fabulam p̄silēm fabulæ p̄cedēti cui⁹ docu-
mentū ē qđ hō exiit in q̄to statu n̄ d̄z se cito monere ab illo statu
Item om̄e bonū diu v̄sitatum nullo amaro p̄mixtū nequaquā dele-
tabiliter sapit Nā hō assuefact⁹ in delicijs. nescit qđ est delicata
vita qñ v̄tatur vita miseria Istud nobis innuit fabulose p̄ rana. s.
q̄ quondā habuerūt vitā multū liberā. q̄ cū eis nō sufficeret p̄tinu-
is pulsabant p̄cibus ipsū ionē vt dignaretur eis p̄cedere regē qui
regeret eos Iupiter autē audiēs deridebat eas. secundo instabat
rana p̄ rege Iupiter audiens rogatus earū continuos misit eis re-
gem cui obedire deberēt scz trabē q̄ cum de sup̄iorib⁹ erat p̄cipitata
quassabat aquā Stupebāt ergo oēs ranæ in aduētū magni regis
z ab eius p̄scū fugiētes in atrijs suis se occultabant. postea sono
mitigato ranæ exponere coeperūt capita sua ex aqua. z venerūt ad
salutādum regem. cū at vidissent qđ rex earū scz trabs p̄ se nō mo-
ueretur dicebāt qđ ille rex penit⁹ esset inutilis. qz super eū residen-
tes viliter eū pedibus p̄culcabāt Tunc itez ranæ rogauerūt ionē
pro nouo rege dicētes illū quē miserat iupit lignū cē z omnino ig-
narū Iupiter ergo cū indignatione misit eis colubz mire magnitu-
dinis Coluber autē ex ferocitate innata nulli pepercit sed oēs quas
regere deberet eripuit z deuorauit Tunc incœperūt oēs ranæ a cō-
spectu eis fugere nō audētes cōpare. sz occultæ mala sua nūdant
ionī vt auferet regē oēs vnanimiter rogabāt. quib⁹ auditis rīdit
iupiter. hateatis regē v̄rū p̄ quo longo tpe rogastis. z qz fuistis i
pace sitis semper in miseria Allegorice ranæ p̄nt dici hoies cū illi

hō no debet se
monere de quocūq;
ad amabilem

bet status qui spernentes seruire mitissimo dño. scz dño nro iesu
christo applicantes se seruido alteri dñi crudelissimi scz diaboli.
cui seruendo torquentur hic in pscientijs. 7 postea ætènaliter cru
ciabunt in inferno. 7 si vellent redire ad pristinum dñm eis tamẽ nõ
conceditur

Exipit rē milui pulsū bella columbæ.

Accipiūt regē rex magis hoste nocet

Incipiūt de rege q̄ri quod sanius esset

Milui bella pati q̄ fine morte mori

Si quid agas prudenter agas 7 respice finē

Perre minora volo ne grauiora feram.

Dic autor ponit vnā aliam fabulā cui⁹ documentū est q̄ in omni
tempore dēmus respicere finē actū nroz. cui⁹ rō est. qz actus no
stri nõ reddunt boni nisi ex bonitate finis. Aliud documentū ē q̄
de duob⁹ malis min⁹ malū est eligendum Istud innuit nobis fa
bulose per columbas Quodā em tpe colūbæ habebāt guerras con
tra miluū cui volētes resistere eligerūt regē scz accipitrē sperātes
q̄ accipit eis parceret. 7 ptra miluū pugāret sz accipit postq̄ rex
factus ēēt psequitur eas pl⁹ q̄ milu⁹ rapiēdo 7 dilacerando eas.
Quapropter columbæ dixerunt ad inuicem q̄ meli⁹ esset sustine
re bella milui q̄ sic interfici a rege 7 mori sine bello Allegori
ce qui se committit dño puerlo cā defensionis p̄dit auxilium qd̄ quæsi
uit Moraliter p hanc fabulā innuit nobis q̄ qlibet in suo statu li
cet patiatur aliquā aduersitatē illam d̄z patienter tolerare. ne po
stea sibi ptingat grauiora

Ore vocāte canē p̄tento munere panis

Spreto pane canis talia verba mouet:

Ut fideā tua dona volunt furtisqz laborant

Esse locū mun⁹ panē si fero cuncta feres :

Fert mun⁹ mea dāna tuū latet ham⁹ in esca

Me priuare cibo cogitat iste cib⁹

Nō amo nocturnū panē plus pane diurna

Advena plus noto nõ placet hostis hero

Handwritten marginal note in Latin script, partially obscured by a red wax seal. The text is difficult to decipher but appears to be a commentary or correction related to the main text.

Nā rapiet nōr vna mihi bona mille mēx
Nolo semper egeus eē semelqz satur.
Latratu tua furta loquar nisi sponte recedas
Hic filet ille manet hic tonat ille fugit
Si tibi quid datur cur datur respice cum des
Cui des ipse nota te qz gulose doma

Hic autor ponit aliam fabulam cui⁹ documentū est q^d non oib⁹ fides adhibenda est. sed viris cōstantib⁹ z fidelib⁹. nā qui cito credunt q̄bullit hoibus in dūter cito decipiuntur. z qnqz inde magnam patiunt miseriā. vñ fabula ista vult q^d non dēmus omib⁹ fidem adhibere nobis munera pmittentib⁹ aut etiā dantib⁹. s; debemus videre cām cur dent z ad quē finē tale mun⁹ datur. Istud nobis declarat per vnū furem z canē. Quodā em̄ tpe fur quidam egressus de nocte ad aliquod furtiue acquirendum a casu intrauit domum cuiusdā viri in qua erat canis puigil qui laborauit suis latratibus furē effugere. sed fur vt iram canis tparet panem ei obtulit. cui dixit. panem tuū minime curo quē te ad decipiendūz mihi dare cognosco. Scio em̄ q^d causa furandī huc venisti. z iō mihi pbes panem vt taceā. z vt oīa bona hui⁹ domus tecum afferes. vñ de tuū munus mihi oblatum in graua mea damna machinātur z p̄cogitat me priuare cibo domestico. z ergo nisi sponte recedas tua furta meis latratib⁹ corā omnib⁹ manifestabo. Sic moraliter saluatū est quicqd⁹ bono z fidei impenditur qui accepti bñficiū nūqz obliuiscitur ad hoc semp intēdans vt vicē similē bñfactori reddere possit

Ult lupus vt pareat maturū succula foetū.

Seqz noui curam spōdet habere gregis

Sus ait hac cura careas mihi nolo ministres.

Horrent obsequiū viscera nostra tuum

Procul vt tutos liceat mihi fundere fetus

Procul hæc pietas nō erit apta mihi.

Pro natis natura iubet timuisse parentū.

Sine dato verbis hic abit illa parit
Tempe non omni nō omnibus oia credas
Qui misero credit creditur esse miser

Hic autor ponit aliā fabulam cui⁹ documentū est qd nō oibus est fides adhibenda. nā qui credunt miseris deceptoribus sæpe consequuntur inde miseriam. hoc nobis declarat per lupū ⁊ succulā. Quodam em̄ tpe lupus qdam supuenit vbi sus dēret parere. ⁊ ipse rescedens iuxta eā obtulit suū seruitiū. ⁊ ait audiui te in partu laborare. ⁊ veni cupiēs tibi assistere. ⁊ in tanta necessitate obsequiū si tibi prestare. vras tenere ples modeste ⁊ molliter suscipiēdo ⁊ tractādo. Qui sus rnt si mihi auxiliū ferre venisti nūq̃ melius h̄ facere potes q̃ si festināter pcul recedas. quia quanto remotior tanto carior mihi eris ⁊ vitior. Est em̄ turpe viz talibus interesse. nāz quando mater parit ipse pater excluditur ⁊ ab eē iubetur quātomagis aliquis extraneus dēt excludi a talibus. Moraliter sic perueris ⁊ falsis mīme credendum ē qui malū bono palleāt. dulcia enīz proferunt sed venena trahunt. de quibus dicitur in euāgelio. veniunt ad vos in vestimentis ouīū. intrinsecus sunt autē upi rapaces.

Terra tumet tumor ille gemit gemituqz fatei.

Partū pene perit serus uterqz metu

Cum tumeat tellus mōstrat se mōstra daturā.

Inde vi trepidant ⁊ prope stare timent

In risum timor ille redit nam turgida mures

Terra parit iocus est quod tior ante fuit

Sæpe min⁹ faciunt hoies qui magna loquūt.

Sæpe gerit magnos causa pusilla metus

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentū ē qd verbosi ⁊ presumptuosi sæpe minus faciūt q̃ hoies taciti. Concluditur etiā qd ex nimia re sæpe euenit magn⁹ timor. Istud declaratur nobis per terrā. Quodā em̄ tpe terra emisit magnū sonū ⁊ tumebat ⁊ tremebat. ppter quod quasi oēs hoies tā viri q̃ mulieres perterriti p timore perierūt. ⁊ cum terra sic tumeret asseribat se pariturā vnum monstrum magnū ⁊ horribile quale ante nō fuit visum. ⁊ ergo homines ⁊ cætera animātia tremētes nō audebant ppe stare vbi tra-

terra siccum erat, postea vero terra turgida et tumida pepit murē
et homines hoc audientes qui prius timuerunt ridebant et inuicē ioc
cabantur. Est ergo documentū quod homines qui multa loquūtur sæpe
minus faciunt quā qui sunt taciti et pauca loquētes

Um grege barbato dux ludit iunior agn?

Tendit in hunc menti distorta verba lup?

Cur olivam imūvā sequeris pl? matre capellā

Lac tibi preberet dulcius ipsa parens

Est prope festina matrē pete munera matris

Lac bibe nam servat vbera plena tibi

Agn? ad hæc pia capra mihi lac dulce ppinat.

Ne vice matris alit et vice matris amat

Nō mihi sed dño prodest me vivere vīuo

Ut metat in tergo vellere multa meo

Ergo mihi præstat nutriri lacte caprina

Quā lac matris amās mergar in ore tuo

Omnes vincit opes securā ducere vitā

Pauperius nihil est quā miser usus opum.

Nil melius sano monitu nil pius iniquo

Consilium sequitur certa ruina malū

Hic autor ponit aliā fabulā cui? documentuz est tale quod nihil me
li? ē bono consilio. imo quilibet prudēs debet sequi bonū consilium. Etiam
includitur quod loquenti rectorie non est credendū. Istud declarat
nobis per lupū et agnū. Quodā em̄ tpe ovīs quædam comisit cui
dā capræ agnūculum suū nutriendum quod vberibus capræ suetus
cū grege caprarū silvas et pascua frequentavit. Lupus autē videns
hūc agnū in capō. nec audens eū inuadere propter hircum. dixit do
lose talia verba ad eum. o tu agne cur ambulas cum ista fetida ca
pra matrē tua dimissa. Ne igitur consilio ad matrē redibis quod servat
tibi plena vbera. Agn? ad hoc sapienter rē. O lup? ego non sum
meipso? sed dño alteri subiectus suus. et quia dñs meus præcepit mihi
ire cū grege caprino. oportet me parere præceptis eius qui tradi

dit me isti capræ ad nutriendum vice mris. Melius ergo mihi
est q̄ nutrior lacte caprino. q̄ matris meæ ⁊ mergas finaliter in
ore tuo. Concluditur ergo q̄ quilibet sapiens sicut agnus
iste debet vti sano consilio. et fugere consilium insanū.

Remauit natura canem pede dēte iuuetā.

Hinc leuis hinc mordax fortis ⁊ inde fuit.

Tot bona furatur senū nā robore priuat.

Corpus dente genas ⁊ leuitate pedes.

Hic leporem prendit fauces lepus exit iermes.

Clumbē domini corripit ira canē

Reddit verba canis dum me pia ptulit ætas

Nulla meū potuit fallere preda pedem

Defendit senū culpā laus ampla iumento

Pro sono qui cecidit facta priore viget

Nullus amor durat nisi fractus seruat amorē.

Quilibet est tanti munera quāta facit

Magu? erā dū magua dedi nūc muscid? ānis.

Vileo de veteri mentio nulla boni

Si laudes quod erā quod sū laudare memēto:

Si iuuenē recipis pellere turpe senem.

Se misero seruire sciat qui seruit iniquo

Parcere subiectis nescit iniquus homo

Vic au. po. aliā fabu. e^o documētū ē q̄ hō nccitat^o fuit alteri dei
beat canē ne fuit misero siue ingrato. qz fuentib^o ingratis sæpe fru
strant^o spe mercedis. Cōcludit etiā q̄ q̄libz tpe inuētur^o dz se exer
cere i bonis opib^o vt tādēz tpe senectutis illa pueniāt ad augmen
tū remunerationis. Istud significat per canē venaticū. Quodā enī
tpe erat quidā canis multū leuis mordax ⁊ fortis ⁊ hoc tpe iuuen
tutis. ppter qd dñs su^o eū multū diligebat Cōrigit at^o successu tps
hūc canē venire ad senū. qd qdē senū his trib^o donis scz leuitas
te. fortitudine. et mordacitate canem priuauit. **I**ste autem

canis senex factus vno tpe cucurrit post vnū leporē quē tandē ca-
piebat. sed lepus a dentib⁹ canis euasit. qz canis ille iā p̄ senio ex-
dentatus leporē illū tenere nō potuit. qđ videns dñs canem mul-
tis sberib⁹ trucidabat Canis s̄o trucidat⁹ dixit .o dñe cū erā ius-
uenis null⁹ a p̄da potuit meis euadere dentib⁹. sed iā senio obstāte
non valeo tā fortiter predas capere. quare bona facta meā iuuetu-
tis debent intercedere pro me antiquo. z dñt excusare meā impo-
tentiā senij. sed p̄chdolor qđiu seruiui vobis. seruiui i vtiliter z a
vobis diligebat⁹ sed nūc ex quo viribus deficiētib⁹ vobis p̄ficere ne-
queo totā vram a me auertistis dilectionem. et iste est modus hos-
dierni temporis qđiu hoīes ab alijs lucrū p̄sequūtur z vtilitatem
tādiu eos benivole tractāt z diligunt. sed lucro cessante tepescit a-
mor z dilectio Et ergo bñ canis magn⁹ eram cū magna tedi. sed
tam cum vilis ē antiquitas mea nulla mentio habet de bonis p̄es-
ritis qđ tñ ē cōtra iusticiā Concluditur ergo qđ ille male seruit qui
seruit malicioso vel homini ingrato

Illus tonat lepores fugiūt pal⁹ obuiat herēt.

Pit mora respiciūt ante retroqz timent

Deliberāt in mente metus se mergere parti

Stant pariter metuūt se ranæ stagna subire

Unus ait sperare licet n̄ sola tioris et

Turba sum⁹ vano rana timore lat

Spem decet amplecti spes ē via prima salutis

Sæpe facit metū nō metuenda metus

Corporis est leuitas z mētis inercia nobis.

Illa fugæ cām suggerit illa fugam

Sic timeat quicūqz timet ne mole timoris

Spe careat grauis est spe fugiente timor

Speret qui metuīt morituros vincere vici

Spe duce victuros spe fugiente mori

Dic au. ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est qđ nihil est melius z
salubrius bona spe Inclūditur etiā qđ vnus consiliū bonā spē hñ

tes multos cōsolatur Istud declaratur fabulose per lepores Duo
 dā em̄ tpe vento multū impetuose flante arbores cuiādam nemos
 moris per flatū ventī magnū sonū fecerūt. vñ lepores istius silue
 territi coeperunt fugere ⁊ sic currētes vnerunt ad quandā palus
 tem quam ptransire nō poterāt. ipsæ hō sic stantes viderūt ranas
 i palude submergi subr̄ aquā qua ppter ipsæ ductæ erāt ad maiō
 rem terrorem ⁊ dubitabant an se etiā vellēt submergere sub aquis
 sicut ranæ. ipsis hō sic dubitātib⁹ dixit vnus eorū. vere nos sum⁹
 soli illi qui timent vano timore. qz videm⁹ qz p̄ræ timore inutili.
 ranæ istæ submergunt se. quasi diceret vana ⁊ frustra timemns.
 Consolesmur itaqz ⁊ hēamus spē firmā ⁊ bonā. nā spes est prima
 via salutis. hēamus igitur spē. nā leues sumus corpe ad currēdū
 viā aspari. licet graues sumus mēte Concluditur ergo qz nullus
 deat ita timere qz careat bona spe. immo timor ille sine spe ē gra
 uis. ⁊ dicit autor qz hoies morituri hñtes bonam spē de vita sæpe
 viuūt per longa tempora. et ecōtra aliqui victuri p longa tpa de
 sperātes de vita sæpe moriuntur Nihil igitur est meli⁹ bona spe.
 et nihil peius ē desperatione Moraliter ois hō soli ⁊ patriæ leges
 et cōsuetudines libenter ferre debet. qz vanum ē loca mutare. ois
 em̄ regio seruat qz fugias ⁊ vbiqz inuenies tuum supiorē

Apracibū quærens hedū cōmendat ouilī.

Hunc illi solida seruat ouile sera

Natū cauta parēs monitu p̄munit amico

Ut lateat nec sit in sua damna vagus

Hic latet ecce lupus mouet hostia voce capellā

Exprimit ut pareant ostia clausa petit

Sta procul hedus ait caprisas guttete salso

Cum male caprises te procul esse volo

Quod mea sis mater mētitur imago loquēdi.

Rimula qua vides te docet esse lupum

Infita natoꝝ cordi doctrina parentum

Cum pareat fructū spreta nocere solet.

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est . q̄ pueri obedien-
tes parētib⁹ sæpe cōsequuntur modū ⁊ hōrem de hoc Et p op-
positū pueri spernētes mādata parentū ac etiā p similia frequēter
cōsequuntur dānum ⁊ viciū. Un⁹ dī allegorice. Audiet hic victri-
cum prēm q̄ spernit amīcū Istud nobis declaratur p quandā fa-
bulam Quodā em̄ tpe dū capra quēdā ad pascua sollicita iret re-
liquit pnuū hōedum in domo. cui pcepit vt obseruaret ne quis ob-
seratā domū intraret donec ipsa rediret Cū autē capra ista dixisset
ad hōedum. lup⁹ secreta aīstir an⁹ fores audiēs qd mater pcepit si-
lio suo Sed capra abeunte lupus dolose venit ⁊ pulsabat ad ostiū
⁊ coepit vocē capræ mutare. vt cū paruul⁹ maternā vocē audiret
subito ianuās clausas apuiss⁹. sed hōedus per rimulā cōspiciens ⁊
mrem nō videns. sed lupū sic locut⁹ est. vocē quidē maternā au-
dio. sed neq; caput neq; pedes ei⁹ video. immo imago quā p rimu-
am cerno docet te esse lupū. quare ad me nō intrabis Sic ergo cō-
cluditur q̄ pueri suis parētib⁹ obedientes prudēter agūt. sed pue-
ri recedentes a præceptis parentū imprudēter agūt. ⁊ sæpissime
ad malum finē deueniūt Moraliter sunt multi q̄ p̄suetudine q̄
secundaria est natura ab origine deuīates eos a quib⁹ geniti sunt.
nō recognoscunt. sed poti⁹ a quib⁹ nutriti sunt. ⁊ inde ē q̄ a natu-
ra recedunt ⁊ priuānt morib⁹ bonis

Cervus ouī pñte lupo sic intonat amplum

Was tritici debes reddere redde mihi.

Sic iubet esse lupo paret timor ista iubenti

Namq; die fixo debita spondet ouis.

Sic mora cervus ouē verat de fœdere ceruo

Inquit ouis nō stant fœdera facta metu

Me decuit pñte lupo quæcunq; fateri.

Me decuit fraudem pellere fraude pari.

Cū timor in promptu sedeat pmissa timoris

Arctēt nil fidei verba timoris habent

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentū est q̄ pmissiones fa-
ctæ ppter metū corpis nō obligant pmittentē Concluditur etiā
q̄ hō cum fraude etiā potest se defendere cōtra malos ⁊ fraudulen-
tos Quodam em̄ tpe ceru⁹ impetebat ouē lupo pñte, dicēs q̄ sibi

107
 vas tritici deberet. quare cern⁹ requisivit onē vt sibi solueret. lup⁹
 hoc audiens p̄cepit ouī vt ceruo satisfaceret. soluēdo qđ sibi de
 lebat. qđ audiēs ouis cū magno timore rīt qđ hoc libenter facēt.
 et assignatus ē dies in quo ouis satisfaceret ceruo. die autē p̄fixo ve
 niente accessit ceruus ad ouē dicens. vt redderet triticū qđ p̄misit
 Quis autē rīt ceruo dicēs. ego nihil tibi debeo. nec aliquid tibi da
 bo. quia licet promiserā soluere tibi tricum. nō tñ soluā. qz solū ex
 timore p̄sentis lupi p̄missi. Si cū lupus nō assūisset nihil ti
 bi promississem. quare nihil tibi dabo Cōcluditur ergo qđ p̄missi
 ones timore mortis factæ n̄ obligāt p̄mittētē ad soluēdū p̄missa

Ustica mensa diu nutritū fouerat anguē.

Humanā potuit anguis amare manū.

Gratia longa viri subitam mutatur in irā
 Ira per anguinēū dirigit arma caput
 Vulneris actor eget se vulnere credit egentem
 Agui pro venia supplicat agnis ait
 Nō ero securus cū sit tibi tanta securis
 Cū cutis hæc mēorat vulnera facta sibi
 Qui me lehit item ledat si ledere possit
 Erpedit in fido nō iterare fidem
 Sed qz te piguit sceleris scelus oīne remitto:
 Nā gemitus veniā vulnere cordis emit
 Qui primo nocuit vult posse nocere secūdo:
 Qui dedit infidus mella venena puto
 Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documentū ē qđ homo semel inuē
 tus in dolo semp̄ habetur suspectus. qz scđm iura qui semel inuē
 tus est malus semper malus esse p̄sumit. Includitur etiā qđ ali
 quis forisfactor ex p̄tritione cordis veniā petēs. merito dz indul
 gentiā cōsequi Et istud declaratur fabulose per rusticū 7 anguem.
 Quodā ei tpe rustic⁹ in domo sua nutrit anguez. q̄pp̄ anguis
 merito tenebat diligere rusticū. quia recepat ab eo nutrimentuz. nec
 sciuit qđ rustic⁹ ei nutrimentū ad malum finem ministrabat. sucs

essu vero tpi's rusticus irat⁹ intendebat exequi finē sui malī ī an-
guem ipsā baculo percutiēs ⁊ vulnerans. postmodū contingit ru-
stici depauperari depauperat⁹ cogitavit suaz paupertatē sibi acci-
disse eo q^d anguem percussit. quare rusticus rogavit anguem vt sibi
ignosceret Fluguis autem respondit rustico dicēs. ex hoc q^d vole-
bas me interficere tibi non credā amplius. etiā de te non sū secu-
rus. cum in manu tua hēs magnam securim Nā ex quo semel le-
sisti. tumeo q^d secūdario leteres si possēs. tamen q^d penitet te facti.
ideo totū peccatum tibi dimitto. quia gemitus ⁊ cordis contritio
venīā merentur Cōcluditur ergo q^d quicūq^z forefecerit suo tēpo-
re semper post hoc habetur suspectus. Concluditur etiā q^d dulcia
et delectabilia propter malū finē alicui exhibita. nō sunt vera dul-
cia sed potius venena

Musca pmit caluus vult ledere muscā

Vt muscā feriat se ferit illa ridet

Caluus ait te parca iubet vicina iocari

Si ferior ridēs si feriāre cades.

Sospes ero decies ictus semel icta peribis

Est mea prompta mīhi gratia surda tibi

Iure potest ledi lesor si leuat in illum

Vnde breuis cōpit lesio magna redit

Hic ponitur alia fabula cui⁹ documentū est q^d hoīes debiles potē-
tioribus volentes nocere sēpe decipiuntur Cōcluditur etiā q^d ex
modica re frequenter orit^r magna līs ⁊ discordia Et istud nobis i-
nuitur per muscā ⁊ hoīem caluum Quodā em̄ tpe musca. ascendit
super caput hoīs calui vt ipsū lederet Calu⁹ ergo sentiēs muscas
extendit manū suā vt muscā percuteret ⁊ seipsū percussit. vñ mus-
ca gaudens rōdit tunc calu⁹. tu musca ridēs qm̄ ego percutior. s^z
si tu percutieris mor inde morieris. ego licet multis. vicibus percu-
tor ⁊ sanus tñ pmaneo Per istum hoīem caluū intelligi pnt hoīes
religiosi. per muscā intelliguntur hoīes seculares qui hoīes religi-
osos molestant ⁊ derident q^d sustinētes derisiones patiēter non le-
duntur quo ad aīas suas. sed ipsi derisores vindicta diuinæ sentē-
tiæ contra eos p̄funde peribunt

108
 Ulpe vocāte venit sperātq; ciconia cōenāz
 Fallit auē liquidus vulpe iocāte cibus
 Cum bibit ista cibos solū bibit illa dolore
 Hic dolor in vulpē fabricat arma dolor
 Sunt pauci mora pua dies auis inquit hēm?
 Percula quæ sapiūt dulcis amica veni.
 Hæc venit hæc vase vitreo bona fercula cōdit,
 Hæc sola recipit formula vasis auem
 Laudat opes oculo vasis nitor has negat orī
 Formula sic geminat visus odorq; famē
 Sic vulpes ieiuna redit sic fallitur audens
 Fallere sic telo fallitur ipsa suo
 Quæ tibi nō faceres alijs fecisse caueto
 Vulnera ne facias quæ nequis ipse pati

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est q̄ neō faciet alteri
 qđ non veller sibi fieri Etia includitur q̄ neō alium decipiat ne si
 mili modo decipiatur. istud nobis declaratur p̄ vulpem ⁊ ciconiaz
 Quodam em̄ tempore vulpes inuitauit ciconia ad conuiuiū cum
 animo doloso ⁊ parauit vulpes bona ⁊ liquida ⁊ vulpes effudit et
 dispersit super mensā quare ciconia cū rostro suo longo nō potuit
 cibaria illa sumere. sed vulpes cū lingua sua lingēdo omia cibaria
 solus comedit Et sic ciconia famelica recessit Ciconia cogitans
 de vindicta cōdigna. volensq; vulpi reddere talionem. Post pau
 cos dies inuitauit vulpem ⁊ preparauit bona cibaria saporis boni
 ⁊ odoris. quæ posuit in vase vitreo strictū habente orificiū Cū at
 vulpes venisset ad cōuiuiū nō potuit attingere cibaria. qz caput
 suum nō potuit ingredi vas strictum in quo erat cib⁹. Sed cico
 nia collū ⁊ rostrū imisit. ⁊ sic oia cibaria sola consumpsit. Vulpes
 aut vidēs cibaria congrua q̄t us vti nō potuit fame i plurima torq̄
 batur. ⁊ sic vulpes q̄ decepit ciconia decepta fuit ab eadem Qui
 libet ergo caueat alijs facere qđ sibi nō veller fieri ⁊ caueat decipe
 re ne simili modo decipiatur

Um legit arua lup? reppit caput ere supbu3
Hoc beat humanis ars preciosa genis.

Hoc lupus alterno voluit pede verba resoluit,

Q sine voce genæ o sine mente caput

Fuscat & extinguit cordis caligo nitorem.

Corporis est animi solus in orbe nitor

Dic autor ponit aliā fabulam cui? documentum est q bona natia
ralia mltū præstātiora sunt boīs fortuitis cuiusmodi sūt diuitiæ
pulchritudo & similia Includitur q bona aīæ sicut boni mores p
tutes & sciētīæ pualent bonis corpīs vt sunt pulchritudo. fortitu
do sanitas. &c. Et istud declaratur nobis fabulose p quoddam ca
put habens formā humani capitis. Quodam em̄ tpe lupus pers
transiens campos inuenit quoddā caput artificialiter factū. hīs
formā humani capitis. quo inuento voluebat istud sub pede dicē
Tu quidem habes formam & dispositionem boīs sensitui & ratio
ne cares. qm̄ si haberes rationem nō sustineres tedicus quod tibi
facio Et sic cluditur q bona aīæ pcellunt bona corporis

Raculus inuēti picto pauonis amictu.

Se polit & socias ferre superbit aues.

Quē fore pauonē pauonis penna fatetur

Pauonū generi non timet esse comes

Pauo volū sentit falsi pauonis honorem.

Increpat & domitā verberare nudat auem

Nuda latet sociosq3 fugit nīmīūq3 pudorē

Sustulit hunc & duro vulnerat ore comes

Ascensor nīmīus nīmīū ruit aptus in imīs

Est locus hic leuis est illa ruina grauis

Qui plus posse putat sua q natura ministrat

Posse suū superās se minus esse potest

Si tibi nota satis naturæ meta fuisset

107
Nec vilis nec inops nec sine veste foras
Cui sua nō sapiūt alieni sedulus anceps
Quā non est rapiens desinit eē quod est.

Hic ponitur alia fabula cui⁹ documentū ē q̄ qlibet caueat petere illa q̄ statui suo nō ɔgruunt. Etia includitur q̄ qlibet caueat sibi vsurpare res alienas. Nam quicūqz appetit bona aliena sæpe priuatur illis ⁊ etiam bonis pprijs. Istud nobis declaratur fabulose. Quodā em̄ tpe gracul⁹ pulchrā pellē pauonis inuenit quā inducibat ⁊ se intātum exultabat supbiedo de sua pulchritudine q̄ aloiz graculoz societate spreta pauonib⁹ se adiunxit int̄ q̄s puerlabatur fingens se pauonē. Tandē quidā pauo pcepit eū nō eē ver⁹ pauos nem. s; fictū. pellē pauonis sibi abstraxit denudās ipm oibus plu mis pprijs multisq; plagis impositis extra pauonū societate ipm picit. Cū autē sic erat eiectus nō audebat venire int̄ alios graculos. s; solus in secreto loco latebat. Cui dixit ali⁹ gracul⁹ increpādo mi socie. qz petebas qd naturæ tuæ nō ɔgruebat. iō grāte malum pass⁹ es. qz cupiēs plumas pauonis ab hōre priuat⁹ es. ppo ad magnū vituprium tuū. Ergo q̄cūqz nō ɔtentat pprijs. s; sibi aliena vsurpat sibi nō ɔgruentia frequēter priuatur vtrisq;.

Vla rapit cursum nam mulā mulio cogit.

Mulæ musca nocet verbere siue minis

Cur pede sopito cursum tempusq; moraris

Te pmo te pungo pessima curre leuis.

Mula refert qz mag̃ tonas vis magna videri.

Nec tua facta nocent nec tua verba mihi.

Nec te sustineo sed eum quē sustinet aris

Qui mea frena tenet qui mea terga ferit.

Audet in audacem timidus fortiq; minatur.

Debilis audendi dum vidit esse locum

Hic autor. po. alia fabulā c⁹ documentū ē q̄ hoies naturalit̄ timidi vidētes alioz inuamia sæpe sūt piores his q̄ ex nata sūt auda

ees Istud nobis declaratur fabulose Quodā em̄ tpe mula trahēs
currū percutiebat duris steribus ab auriga eo q̄ veloci motu cur
rum nō trahēbat. qđ videns musca coepit moribus torquere mu
lam dicēs. o mula curre velociter. qz ego pungo te ⁊ pmo. Audis
ens hoc mula rēdit. o musca qz vides me castigari dicis mihi mlt̄
ta oppbria verba. ⁊ tñ nec verbera. nec tua facta nocēt mihi. neqz
timeo te. sed solū aurigam q̄ laboribus me pmit. Concluditur er
go q̄ timidi hoies qñ vidēt alios disfortunatos pati miserā ma
gis eis nocēt ⁊ magis crudeles sunt qz mali hoies potentes ⁊ au
daces Includitur etiā q̄ timidus dum viderit auxiliū audet ina
dere potentem ⁊ audacem

Musca mouēs lites formicā voce fatigat

Se titulis ornat turpiter ipsa suis

Turpis mersa cauis leuitas mihi q̄ritur alio

Dat tibi fossa domū nobilis aula mihi

Deliciae sint grana tuae me regia nutrit.

Mensa bibis fecē sed bibo dulce merum

Quod bibis a limo sugis mihi suggerit aurum

Quod bibo sara p̄mis regia strata p̄mo

Sero capis potū talamis cum regibus utor

Reginae teneris oscula figo genis.

Nō minus vrentes reddit formica sagittas

Et sua nō modicū spicula fellis habent

Iudo mersa cauis nescit tua penna quietem

Sunt mihi pauca satis sunt tibi multa parum

Me laetam iubet esse cauis te regia tristem

Plus mihi grana placēt q̄ tibi regis opes

Venatrix ē ferre labor tibi fercula furtim.

Haec mihi pax mellit toxicat illa timor

Mundo ferre fruor tu sedas om̄ia tactu

106
Cum nulli nocēā cui libet ipsa nocēs
Est mea parrendi speculum tua vita nocēdi
Sunt mea quæ carpo tu nisi rapta voras.
Ut comedas viuīs comedo ne viuere ressem
Me nihil infestat te fugat omnis homo
Vnde peris vitā rapitur tibi vita palato.
Dulcia vina bibēs fel necis inde bibis.
Se necat ala tibi ventoso victa flabello
Aut necē pateris aut semiuiua iaces.
Si potes estiui donis durare fauoris
Cætera si parcant nō tibi parcat hiemps
Dulcia pro dulci pro turpi turpia reddi
Verba solent odiū lingua fidemq; parit

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est. q. populus non debet
vni appbare et alium vitupare propter laudes proprias. Includitur
etiam q. homo debet temperate viuere et non sumptuose. Includit
etiam q. honesta allocutio honesta meretur responsionē. Istud de
claratur nobis fabulose per formicam et muscā. Quodā em̄ tēpore
musca vituperauit formicā dicens se esse nobilem. formicā autem
ignobilem. q. formica esset tarda morans in cauernis terræ Ipsa
musca esset leuis potens volare per alta. Etia dicit q. formica vis
ueret de granis et biberet fecem trabēs et sugens potū suū ex limo
terræ Musca autē viueret de mensa regia. et biberet potū ex vasis
aureis. et sic in multis alijs musca vituperauit formicā. sicut textus
clare ponit. His auditis et. respondit formica muscæ increpādo
simili modo eā dicens. o musca quāuis me multū vitupasti. non
tamen es laude digna. quāuis etiā te laudasti. licet illa quæ dixisti
sint vera. habes tamē alios defectus maiores. et respondeo tibi p
ordinem ad obiecta. Primo licet moror in cauernis terræ tamen
in eis habeo vitam quietē. tu licet per alta volas. cares tamē tuta
quiete. et licet etiā tu comedis de mensa regali et ego de granis. tū
illa modica mihi sufficiunt. tua multa non sufficiunt tibi. nec tū
D iij

bñ saturatis. et sic consequenter formica ad omnia respondēbat. sicut
clare in textu hētur Moraliter p formicā possunt intelligi hoīes
boni et iusti qui de laboribus viuunt et modico contentant. Per mus-
cam intelliguntur hoīes qui per curiā dñorum multa sibi accumu-
lant. quē interdū iniuste vsurpant. qui volunt alijs pesse dicētes
se esse nobiliores et meliores iactātes se de suis diuitijs. et vitupe-
rant paupes de sua pauprate. quibus paupes possunt respondere.
melius ē modicum habere iuste q̄ magnas diuitias iniuste. pau-
peres em̄ qui de laboribus viuūt sobrie et caste iusta bona possiden-
tes. Auari em̄ et gulosi qui bona sua interdum iniuste acquirūt. de
quibus viuūt sumptuose et gulse. quare non sunt laude digni sed
magis cōfusione et vituperio

Respondere lupo de fruti labe tenetur

Vulpes causa vocat. hic petit illa negat

Simeas fit iudex docti nō errat acumen

Iudicis archanū mentis in ore gerit.

Iudicium fingit polcis quod polcere fraus est.

Visqz fidem de re quam negat ipsa fides

Tu bene furta negas te vitæ purior vsus

Liberat hanc litem par domat ira canis

Simplicitas veri fraus estqz puerpera falsi

Esse solet vitæ consona verba suæ

Sordibus inbuti nequeunt dimittere sordes

Fallere qui didicit fallere semper amat

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est q̄ hoīes consueti ma-
lefacere difficulter pnt se a malo retrahere. qz consuetudo est altera
natura Un̄ contigit q̄ homo consuetus malefacere vir pōt bene
agere. Istud nobis declaratur fabulose per lupum et vulpem Quo-
dam em̄ tpe lupus accusabat vulpem de furto et traxit vulpē i cau-
sam corā iudice scz Simeas Simeas autē doctus iudex sō sciens et
discretus dixit ad lupum. o lupe quare vulpi furtum imponis cer-
te credo q̄ vulpi iniuste imponis tale debitum. vel tale nephas. cū
vulpes sit iusta et recta in omnibus factis sine fraude. quare miror

q̄ a vulpe quæres hâc rem quâ vulpes tibi nō abstraxit. q̄ non
vulpes sit iusta ⁊ recta ostendit suus modus viuendi honest⁹. ac
si dicat ironice ⁊ derisorie vulpes honeste viuît. et ergo iniuste im
ponis ei furtum. vulpes est vero simplex. et simplicitas virtutum
est laudanda. Un̄ concluditur q̄ qui consuecunt malefacere p̄nt
vix mala postponere

Reda viri predo muꝝ mustela precatur.

Da veniã debes parcere parce mihi

Qd̄ caret hoste dom⁹ quod abest a sorde fateŕ

Esse meū pro me te rogat ergo faue

Seruitio me redde tuo. mihi redde laboris.

Premia pro dono fit mea vita mihi.

Ille refert operū debetur gratia menti.

Non operi gratū mens bona reddit opus

Nemo licet proſit nisi vult prodesse meretur

Nam prodesse potest hostis obesse volens

Cū mihi prodesse mihi nō pdesse volebas.

Hostibus ipsa meis et meus hostis eras

Non mihi mōstra necās s; eras tibi pūda soli.

Sic panem poteras rodere sola meū

Pane meo pinguis mihi da pinguedinis vsuz.

Damnīs pensa necem digna perire perī

Nīl decorat factum nīl. mentis sola voluntas.

Non operis fractū sed noto mentis opus.

Hic ponitur alia fabula cuius documentum est q̄ nihil tantū or
nat opus alicuius q̄tum bona voluntas et recta intentio opandi
Concluditur etiam q̄ nō semper merces tribuenda est homini be
neficiēti. q̄ aliq̄s interdū benefacit amico tamē intendit nocere
ei. Istud declaratur nobis fabulose Quodam em̄ tpe mustela mo

rebatur in domo cuiusdā viri qui deuorauit oēs mures. Contigit autē q̄ mustela capiebatur ab illo viro. quæ capta rogabat veniā et dicebat. **Q**uone vir parce mihi et da mihi veniā. q̄ p̄ tota domus tua est liberata a murib⁹ ergo faueto mihi. redde mihi p̄e mia mei laboris et sit mihi vita mea p̄ meo p̄mo Quib⁹ auditis ait vir dicēs. gratiāz actiōes debentur mēti et nō operi. quasi diceret bona opa sunt notāda ex bona voluntate et intēctionis opantis. Un̄ licet aliquis benefecerit alteri. si tñ non intēdat bñfacere non cōsequitur meritū inde. q̄ hostis alicui⁹ volēs alteri nocere interdum p̄dest sibi Sic licet tu mihi p̄uisti. nō tamen intende bas. q̄ eras mihi hostis. et etiā hostibus meis scz murib⁹ quos interfecisti. quod non fecisti causa mei. sed tuipius quia muribus interfectis tu sola potes rodere panes meos. Tu ergo impingua ta panibus meis redde pinguedinis vsum. et pro damnis mihi factis mortē ē hēbis Concluditur ergo q̄ sola bona volūtas reddit opus meritorium et laudabile. Allegorice per mustelā p̄nt intelli gi hypocritæ qui propter laudem humanā fingunt se deuotos et religioſos faciendo multa de genere bonorū vt appareāt boni et iusti in conspectu hoīm tandem per mortē deprehensi traduntur p̄ diabolū ad æternū ignē. qui licet se excusant dicētes. Nōne domi ne bona opa fecimus. Dñs rñder nescio vos. Quia nō p̄pter me sed propter laudem t̄palem fecisti bona opera

Quarī vult rana boui tumet ergo tumētī

Ratus ait cessa p̄ boue tota nihil.

Rana dolz meli⁹ et tumet tist et p̄mit ille tumētē

Vincere nō poteris victa crepare potes

Tercius iratā vexat tumor illa tumoris

Copia findit eā viscera rupta patent

Cum maiore minor contendere definat et se

Consultat et vires temperet ipse suas.

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est q̄ minor nō debz se cōpare maiori. q̄ p̄pationes sunt odiosæ Concluditur etiā q̄ superbia paupm ē multū vitupanda quia frequēter ē multū nociua Istud declarat fabulose p̄ ranā Quodū cū t̄pe rana ex palude egres sa vidit magnū bonē ī paludis cui voluit eē filius et incepit se illaē di

108
 cens paruulis suis inspice me et videte si iam sum boni equalis
 Rñderunt nati sui, o mater noli tumere et inflare te, qz respēu bo
 nis nihil es Et scda vice magis inflauit se dicens natis suis Quid
 vobis mō videtur, q rñderunt dicentes, tu nullo mō potes ēē aq
 lis boni, vñ poteris crepare p medium ppter nimīū inflationem.
 Rana hoc audiens multum irascebat, et itez tertia vice inflauit
 se tantū q media crepuit, et sic rupta viscera effluxerunt. Ptz erō
 ge q minor nō debet se ppare maiori Allegorice per ranā pōt in
 telligi superb⁹, p natum ei⁹ pscientia sua, quæ superbuz de sua su
 perbia et mentis inflatione redarguit qui cū non desistit, sed magis
 eleuatur in sua superbia tandem rumpitur

Illicitus prædæ currit leo spina leonem

Vulnerat offendit in pede mersa pedem

Fit mora de cursu leuitas improvida lapsum.

Sæpe facit leso stat pede turba pedum

Vir egrū finit ire dolor sanienqz fatetur

Maior idem loquitur vulneris ipse dolor

Cum miseros lesit fortuna medetur eisdem

Hinc est cur medicum plaga leonis habet

Nam leo pastore cepit pastoreqz leonem.

Pro dape tendit ouem respuit ille dapem

Supplicat et plagam tenso pede mirat et illum.

Orat opem pastor vulnera soluit acu.

Exit cum sanie dolor hic et causa causa doloris

Hic blando medicam circuit ore manū

Sospes abit meritiqz notas in corde figillat.

Tempe deleri gracia firma nequit

Hinc leo vincula subit romanæ gloria præde.

Hunc habet et miseris additur ille feris

Ecce necis causam pastoreis culpa propinat.

Claudatur in medijs ⁊ datur esca feris.
Hunc leo pñtit petit hunc timet ille timēti
Hæc fera blanditur sperat abitq; timor
Nil feritatis habens ludit fera cauda resultat.
Dum fera māsuescit se negat esse feram.
Hunc tenet hunc lingit pensatq; salute salutē.
Nulla finit fieri vulnera nulla facit.
Roma stupet parcitq; viro parcitq; leoni
Hic redit ad filuas ⁊ redit iste domū
Nō debet meritū turpis delere vetustas

Accepti memores nos decet eē boni.

Dic autor ponit aliam fabulam cuius documentum est q̄ tempo-
ris vetustas siue longæuitas temporis non debet delere beneficiū
acceptum. sed omni tempore qui beneficiū accepit. tenetur esse
memor beneficij accepti. Juxta dictum senecæ in principio de be-
nificijs. Oblivisci beneficij accepti est opus malignantis Istud
declarat nobis fabulose de quodam pastore ouium ⁊ de leone
Quodam em̄ tempore leo ptransiens siluam per loca spinosa pro
preda rapienda. pedem suum in spinis grauer vulnauit. ⁊ sic
vltius procedere non potuit. leo sic vulneratus huc ⁊ illuc circu-
ens remedium quærens sui doloris. Ipse vero desolatus. videns
pastorem ouium pro cura gregis in vicino nemore residentē. hūc
leo aggrediens medelā ab eo sperans pedem ei porrexit. Pastor
autem cognita doloris causa manū apposuit ⁊ spinā cum lanie ex-
traxit Leo vero sic adiutus ⁊ a spina liberatus. grates quas natu-
ra concessit submisso capite ⁊ blando caudæ verberare medico suo ex-
hibuit. et sic valefaciens recessit. sed in corde referauit beneficiū
acceptū Contigit autem postmodum q̄ iste leo fuit raptus in vr

109
 le rhomana et clausus in quodam castello cum multis alijs leonibus et feris in quo malefactores intrudebantur a leonibus tenorandis. Post hæc etiam contigit ut pastor medicus leonis coram rege accusaretur. et præcepto regis in locum damnatorum missus est a leonibus tenorandus. Leo autem medicus suus pro digno agnoscens obsequio quo potuit eum veneratur. et alios leones in insus sæuere volentes placat et mitigat. et sic medicum suum a dentibus leonum defendat. Hoc autem videntes rhomani mirabantur. quare irsi admiratione et pietate moti ambobus liberauerunt scilicet tam pastorem quam leonem. quo facto leo rediit ad siluam et pastor ad domum. Eo clauditur ergo quod bonum est facere et reminisci. quia mutuis beneficijs fouetur amicitia. et mutuis maleficijs crescit discordia. Nota dum etiam quod secundum quosdam præsens textus non pretendit fabulam. imo potius veracitatem meram pretendit. et hic nihil ponit quod videtur includere impossibilitatem credendi. Unde dicunt istam historiam inueniri in chronicis rhomanorum.

Audet equus phaleris freno sellaq; supbit.

Ista quidem nescit aureus arma color

Obstat asellus equo vicus premit arctus asellum

Vexat onus tardat natus eundo labor

Quod sibi claudit iter sonipes inclamat asellum

Occorris domino villis aselle tua.

Vix tibi de venia de tanti crimine fastus

Cui via danda fuit libera dignus eram

Subticet ille timens nutatq; timore silendo

Tutior et surda preterit aure minas.

Summum honorem declinat equi dum vincere temptat

Vincitur & cursum viscera rupta negat
 Priuatur phaleris freno priuatur honesto
 Hunc pmit assiduo redā curruenta iugo
 Hinc tergum macies acuit labor ulcerat illū
 Hunc vidit inq; locos audet asellus iners
 Dic sodes vbi sella nitēs vbi nobile frenū
 Cur est hæc macies cur fugit ille nitōr
 Cur manet hic gemitus cur illa superbā fugit
 Vindicat elatos iusta ruina gradus.
 Stare diu nec vis nec hōr nec forma nec ætas
 Sufficit in mūdo plus tamen ista placeat
 Viue diu sed viue miser sociosq; minores
 Disce pati risum dat tua vita mihi.
 Pennatis ne crede bonis te nulla potestas
 In miseros armet nam miser esse potes

Dic autor ponit aliā fabulam cuius documentum est q̄ null⁹ de
 bet despiciere pauperes. qz potest fortuna mutari. quia qui nūc est
 p. uuper. postea potest fieri diues. Inclūditur etiā q̄ null⁹ debet su
 perbiere ppter copā bonorū videlicet diuitias vel hōres. quia bre
 ui tempore potest priuari illis. Istud nobis declaratur Quodam
 em tempore quidam asin⁹ miser & tardus habens graue pondus
 supra dorsum obuiauit cuidā equo nobili & phalerato ornāmētis
 aureis in quadam viā stricta. sic q̄ asinus nō poterat bene cedere
 equo nec locum dare ad perambulandū. quare equ⁹ ira & indigna
 tione cōmotus insultauit & exprobrauit iniuriōse asino alloquen
 do dicens Miser asine quō audes obuare mihi. tu merito debes
 mihi cedere locū. Asinus fō timens tacitus recessit. Postmodū
 vero accidit eundē equum fortē & pulchrū ire ad quoddā bassū
 diūm in quo voluit fortiter currere rumpebat viscera. quare apli
 us non erat utilis domino suo sed vendidit equū cuidam carna
 rio ad trahendum bigas. quare equus ille fuit subito macerat⁹ p
 dens o nmem decozem pristinū. Postea contigit q̄ p̄dicit⁹ asellus

110
obuiant hunc equo bigam trahenti quem asinus sic videns mace-
raturum derisorie alloquebatur dicens. o bone socie. hic mihi ubi iam
est pulchra sella tua. ubi tuum pulchrum et deauratum frenum qui iam es tam
te macerationis et debilitatis quo tua superbia iam iuit. de iure et
merito hæc pateris. quia nimia superbia tempore prospero inflatus
eras. quare iusta ruina vindicat. vide gradus elationis Concludi-
tur ergo quod nullus debet credere bonis fortunæ et superbiere quia subito
recedunt

Quidnet equus præcū petit hūc leo cura leonē.

Hic monet ut fiat esca leonis equus

Inquit equus mi frater aue fruor arte medendi

Et comes et medicus sum tibi paret equus

Sentit equus fraudes et fraudi fraude resistit

Mente prius terens rethia fraudis ait.

Questus placidus quæ veris temporis offert

Gratia te rogitat pes mihi sente grauis

Hic fauet instat equo subiecto vertice calcem

Imprimat et sopit membra leonis equus

Vix fugit ille sopor vix audet vita reuerti

Vix leo colla mouens respicit hostis abest

Sic leo se damnat patior pro crimine pœnā

Nā gestū specie pacis et hostis eram.

Quod non es nō eē velis quod es esse fateris?

Est male quod non est quod negat esse quod est

Hic autor ponit aliā fabulā cuius documentū est quod nullus debet
se fingere talē qualis nō est. nec debet negare se esse talem qualis est.

Includitur etiam quod bonū loquens et cum hoc malū intendens sepe
fert malum quod intendebat Istud declaratur nobis fabuloſe Quo-

dam enim tpe stetit equus in pascuis. et ecce leo prædæ cupidus ex i-

proniso supernenit quæ equus vidit graui metu percussus est. et

ait intra se. angustia sunt mihi vndiq. et quod eligendū sit ignoro.

*The nullus debet
fingere talis quæ
est 5129*

leoni resistere tutum nō est Tergum p̄bere piculosum ē Cogitatit
ergo equus leo pius ⁊ misericors est. ⁊ ipso simulato languore vti
q̄ subueniet. quare coepit hīnnire ⁊ ostendere lesum se in pede pos
teriori. qđ vt leo vidit paulatim accessit ⁊ tanti doloris cām acq̄si
uit. cui equus dixit se habere spinā in posteriori pede. quæ nisi eie
cta fuerit vel mihi mortem inferet. vel ab officio pedis priuabit.
Et diu quæsiui te nec inuenire potui. sed fortuna te mihi obtulit.
Rogo igitur vt videas retro me ⁊ videas pedem lesum. Ille vero
solita pietate motus iuit retro ⁊ gemitibus fletis ad pedem se incli
nauit vt causam doloris videat. ⁊ curam adhibeat. sed fallax eq̄
versq̄q̄ calcibus fronte p̄ij leonis sigillauit. ⁊ vulnerauit. ⁊ quasi
mortuus leo cecidit in terrā. ipso sic p̄strato velocius quo potuit
fugit equus. leo vero in extasi factus. cum post longā morā caput
erexit. ⁊ circūcirca respiciens equum non vidisset dixit intra se.
merito hæc patior. quia mentiebar me eē amicum cum eē inimi
cus Caveat ergo sibi quisq̄ ne alteri ostēdat verbo vel facto quod
corde nō intendat. nec ostendat se amicum cū est inimicus. ne sibi
postea accideret qđ leoni in p̄posito accidit Moraliter nullus ergo
debet p̄uersis misereri. vel iniquū fouere. quia quāto plus fouebit.
de tanto aduersior inuenitur

Madrupedes pugnāt auib⁹ victoria nutat
Spes querata metu verat utrūq̄ gregem
Inquit aues quæ sumit auis de vespe nomen
Nec timet oppositi castra subire chori
Armat aues aquilæ virtus ⁊ viribus implet
Et monitu torpet altera turba metu.
Ampleratur aues pennis victoria latīs
Pro titulo pennam transfuga sumit auis
Vellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
Edictumq̄ subit ne nisi nocte volet
Non bonus ē cuius qui præfert ciuib⁹ hostem
Utiliter seruit nemo duobus heris.

¶ Hic ponitur alia fabula cuius documentum est qd homo bonus
 non debet preferre extraneos suis propinquis quia saepe contingit qd
 homines relinquētes propinquos adherentes alienis damna patiun-
 tur et pericula. Includitur etiam qd valde difficile est seruire duobus
 dominis contrarie voluntatis. Iuxta illud euāgelij Nemo potest
 duobus dominis seruire etc. Istud declaratur nobis fabulose. quia quor-
 dam tempore aialia quadrupedia ac volucres de dignitate discres-
 pantes discordiam habuerunt inter se tandem p dignitate inieci-
 bellū. Cū ergo aliquādiu certassent incēpit exercitus anūū timere.
 Hoc videns vespertilio transtulit se ad aialia quadrupedia cōtra
 aues. Hoc autē videns aquila rex anūū pfortauit oēs aues q finalit̃
 tenuerunt victoriā. bello aut foeliciter peracto p parte volucrum
 vespertilionis astucia est accusata et tandē sententia talis data est
 vt pennis suis abrasis a pfortio bestiarum et volucrum iperpetuus
 deberet se questuare et tantū tpe nocturno volare. Concluditur ergo
 qd nullus bonus ciuis dē se opponere suis ciuib⁹ et adherere ho-
 sibus. Allegorice per volatilia boni angeli intelliguntur. Moralit̃
 ter hæc fabula tangit leues et incertes homines qui vespertilioni sumi-
 les sunt. et vtrinqz partem sectantur.

Cum philomena sedz studiū noui⁹ oris amēnū
 Sic sibi sic nido nisa placere suo.

Impetit accipiter nidū pro pignore mater
 Supplicat alter ait plus prece carmen amo
 Non prece nec precio sed amēno flectere cantu
 Me potes ille filiet dulcius illa canit
 Mente gemit licet ore canat mēs eius arellit.
 Culus mellifluū manat ab ore melos
 Impia fatur auis sordet modus ille canoris
 Et laniat natos matre vidente suos.
 Mater obit nec obire potest sic viuit vt ipsam
 Vincat vita necem plus nece cladis habens
 Cor matris patitur plus nati corpore corpus.
 Rodit auis rostris cor fodit ense dolce

Uestigat sua pœna scelus nam fraudib? usum
Nucupe fraudolam fiscus inescat auem
Fine malo claudi mala vita meretur iniqui
Qua capit insontes se dolet arte capi.

Hic ponitur alia fabula cui? documentum est q? hoies puerse vs
uentes frequēter mala morte morient. 7 q? frequēter est finis ho
minum. qualis fuit vita eorū Et istud nobis fabulose declaratur p
philomenā 7 accipitrem Quodam enī tempore philomena sedēs
in artoze dulciter cantauit ad complacendum sibiipsi 7 pullis suis.
Quod videns accipiter inuasit pullos philomenæ vt eas deuorā
ret. Quare philomena rogauit humiliter accipitrē vt pullis suis
parceret Accipiter rñt. nec prece nec p̄cio flectere me poteritis. sz
tātum dolci cantu. quo audito philomena dulcē cātare incepit.
Sed tamen dolebat mente Accipiter dixit philomenæ Cantus
tuus sordet in auribus meis. 7 statim pullos philomenæ lacera
uit ipsa vidente. Postmodum autē p̄tigat vt auceps istā accipit
rem suis laqueis capiebat 7 ipsū captū occidebat. Concludit ego
q? mala vita quādoq? ualio termino terminat ita q? talis est finis
qualis fuerat ipsa vita Moraliter per philomenā intelligi p̄nt ho
ni per accipitrem vero mali raptores. qui frequēter bonos inuas
dunt ipsis iniuriātes. eādem venit auceps. i. diabolus. qui laq̄o
suo accipitrem. id est hoīem malum rapit 7 interficit. 7 secum ad
eterna perducit

Itat p̄da lupū ducit lupus oia longa

Facta cibo vulpes inuidet ista monet

Frater aue miror cur tanto tempore mecum

Non fugeris nequeo nō memor esse tui

Ille refert pro me vigilet tua cura precari.

Numina non cesses ne mea vita ruat

Fraude tantū munita venis falsoq? veneno

Melle geris dolor est copia nostra tibi

Extorquere paras aliquid furtūq? minaris

Sed mea vulpinā respuit esca gulā
 Spreta redit spretā stimulat dolor apta dolo.
 Fraus subit ad pecorū transuolat illa ducē
 Hūc mouet his verbis tua gratia numis instat
 Sit tibi nāq; lupū dat mea cura tibi
 Hostē perde tuū tuto iacet hostis in antro
 Vir fauet antra petit qui necat ense lupū
 Ista lupi consumit opes s; floret ad horā.
 Vita nocēs vulpes casse retēta gemit
 Cui nocui nocet ecce mihi nocuisse nociua
 Jure cado cuius decidit arte lupus
 Viuere de rapto vita rapit inuidus instās
 Alterius damnis in sua damna redit

Hic ponitur alia fabula cuius documentum est qd homines viuētes
 de rapina sępe de vita tolluntur ante temp⁹ Istud nobis declarat
 per lupū z vulpē Quodā em tempore fuit quidā lupus qui mul-
 tas diuitias z predas in suo antro pgregauit. ppter qd ipe duxit
 longā vitā ociosā Contigit autē qd quedā vulpes famelica cupi-
 ens ex pdis lupi saturari ad lupum cucurrit sub amoris specie ip-
 sum salutando. o frater mi lupe salue. ego multū miroz qd in tāto
 tempore nō venisti ad me. ego tanti amoris incendio te diligo. qd
 tui obliuisci nequeo Cui lupus rñdebat. o vulpes pstanter pfido
 qd tu habes curā de me. et quotidie intercedas p me ad ipsos deos
 vt vita diuturna mihi pcedatur. z licet ita sit cū fraudulēter ad
 me veisti cupiens aliquid hēre de meis pdis. Vulpes igit a lupo
 spreta cogitauit aliam fraudē per quam posset sibi aliquid acquire-
 re de pdis lupi. quare currens ad pastorem ouīū dixit ei qd sciret
 lupum inclusum in quodā antro. et instruxit illum pastore tandē
 ad hoc qd accessit antrū z lupum interficiebat. quo interfecto vul-
 pes oēs predas lupi deuorabat Contigit aut postea qd ista vulpes
 quę intulerat lupo mortem fuit capta a venatoribus. Quę cap

ea protulit hæc verba vere. qz nocui lupo hæc merito patior. Per
lupum intelliguntur potentes z diuites huius sæculi. per vulpes
vero iniqui z inuidi qui alijs inuident z ad aliorum dāna laborāt
quos diabolus rapiens z ad tartara ducit. Et tūc inique se male e
gisse fatentur z nimium de hoc dolent sed nimis tarde.

Dns nitet argento filis fitis arida ceruuz

Tunc rapit haurit aquas se speculat aqs.

Hunc beat hunc mulcet ramosæ glia frontis.

Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum

Ecce canes tonat ira canū timet ille timentī

Fit fuga culpāti eruris adorāt opem

Silux lustra subit cornu retinente moratur

Crurē sic raptum cornua longa vetant

Spernere quod profit z amare nocētia ineptuz

Quod prodest fugimus z quod amam? obest.

Hic autor ponit aliā fabulam cuius documentum est qd quilibet
caueat sibi vitupare quod est proficuum. z laudare quod sibi ē no
cium. Unde homo nō debet amare nocua. nec spernere sibi pro
ficua. istud declaratur nobis fabulose. Quodā em tpe ceruus qdez
sitiens stabat ad fontē quandā z bibebat. qui quidē fons quia clas
rus erat z prospicu⁹ recepit quodāmodo imaginem cerui. z sic il
le ceruus pspexit omīa mēbra sui corporis. z ante omīa pspexit su
um caput habēs longa z ramosa cornua. ex quorum pulchritudinē
nimium gaudebat z delectabatur. sed de crurib⁹ macris multū dola
it z ipsa nūmū vitupauit. Cōrigat autem ceruus sic stante venerūt
canes qui venabantur z agitabant illū ceruum. quos vidēs ceru⁹
celeriter aufugit implorans auxilium a suis macris crurib⁹ q pri⁹
vituperavit z cūcurrat ad nemora. in quoz ramis frondosis cū sit
is cornub⁹ retinebatur. quare venatores ipsum insequētes appre
hendebant. Concluditur ergo qd null⁹ sapiens dz vituperare quod
est sibi proficuum z salubre. sicut ceruus vitupabat sua crura. nec de
bemus laudare quod est nobis nocuum. Allegorice per ceruū pos
sumus intelligere superbum. qui plus delectatur in suis cornub⁹
id est diuitijs z honoribus qz in suis macris cruribus. id est qz in

humillitate spiritus ⁊ amore dei quæ faciunt hominem percurrer
viam mandatorum dei. sed tandem veniet homo ad extremitates
vitæ ⁊ detinetur per sua cornua ⁊ apprehenditur a canib⁹ .i. demo
nibus. ⁊ ad pœnas trahitur infernales

Um vir ⁊ vxor amant vxorē priuat amato
Parca viro nec eam priuat amore viri.

Coniugis amplectens tumulū ꝑ cōiuge vxat
Vngue genas oculos ætibus ora solo
Hanc iuuat ipse dolor neq̃t hāc de sede reuelli.
Grandine seu tenebris seu pœce siue minis.
Ecce reum damnat iudex crux horrida punit
In cruce custodit tempe noctis eques
Hic fitit ad tumulūꝫ vocat hūc ⁊ clamor ⁊ ignis
Orat aquæ mun⁹ hæc dat ⁊ ille bibit
Egrum nectareis audet cor ungere verbis
Hunc vocat ad primū cura timoris opus.
Sed redit ⁊ dulces monitus instillat amato
Cordi victa subit claustra doloris amor
Vir metuens furem furis suspendia furis.
Vixit sic viduam tractus amore petit
Hanc ligat amplexu fructū quoqꝫ carpit aōris.
Hic redit ad furem sed loca fure carent.
Hic dolet hoc q̃stu doloꝝ hic instigat amicam
Nō bene seruato fure timore premor
Rex mihi seruandum dederat me regius ensis.
Terret ⁊ exordem me iubet esse timor
Sic ait hæc iuueni spem quæ te suscitet arctā

Vir meus implebit in cruce furis onus
 Ipsa viri bustum reſerat pro fure cathenat
 Ipsa viri reſtem ſubligat ipſa viro
 Huic merito ſuccūbit eques ſuccumbit amori
 Illa loco ligat hos firmus amore thorus
 Sola premit viuoſq; metu pœnaq; ſepultos
 Fœmina fœmineū nil bene finit opus

C Hic ponitur alia fabula cuius documentum eſt tale. q. hoīes
 accipiendo nimia fiduciam in mulieribus ſepiſſime defraudantur
 et magna patiuntur damna tam in vita q̃ in morte Iſtud nobis
 declarat ſabuloſe, quia Quodam tempore vir quidā exutus hūa
 nis rebus traditus ſepulturæ cuius vxor ſuperſtes ſepulchrum e⁹
 frequenter viſitabat. lachrimas ⁊ gemitus vāhementer effudit ⁊
 ſemper manſerat apud ſepulchrū ita q. vir poterat euelli Eodem
 igitur tempore quidam iniquus in furto deprehenſus damnatus
 eſt ſuſpendio Erat autem damnatorū cuidam militi cuſtodia com
 miſſa qui obſeruare debuit. ⁊ ne de patibulo damnati tollerentur. l
 ſepelirentur Quo facto contigit hunc militem quadā nocte mag
 na cruciari ſiti. et ipſe vndiq; circumſpiciens clamore mulieris p
 cepto et lumine ignis ad tumultum viri ſepultri cūrrit. ⁊ hūm
 liter mulierem rogabat pro potu ad extinguendam ſuam ſitim qđ
 cum mulier feciſſet reuerſus eſt ad damnatorum cuſtodiam ſcilicet
 furum et aliorum Sequenti vero nocte preſatus miles redijt
 ad preſatam mulierem potum ab ipſa poſtulando. Habentes igit
 tur miles ⁊ mulier inuicem dulcia colloquia. inceperunt ardere
 nimio amore. ſed tandem milite reuerſente ad patibulum fur clā
 ſublatus eſt per amicos ⁊ ſepultus contra legem patriæ. Quare
 multum inde doluit timens culpam ſuris in caput proprium res
 dundare Redijt igitur tercio ad eandem mulierem triſtis ⁊ dolo
 roſus. exponēs cauſam huic mulieri. Mulier igitur abſq; longa
 deliberationi dedit militi optimū conſilium pro milite ſcilicet
 q. vir ſuus ſepultus deberet extrahi de ſepulchro ⁊ ſupplere locū
 in patibulo. Ipſa igitur mulier vna cū milite ligabant corp⁹ vi
 ri mortui ad reſtem patibuli. Et ſic manſit preſatus miles in ho
 noze. et liber ab enſe regis. Propter quam amicitiam duxit mi

Hic ponitur alia fabula
 cuius documentum eſt tale
 q. hoīes accipiendo
 nimia fiduciam in mulieribus
 ſepiſſime defraudantur

les hanc mulierē in vxorem Dicit autor in fine q̄ hęc mulier p̄ssit viuos et mortuos. viuos quidē timore. mortuos quidem poena. viuos inq̄ in quātum ad maritū sepultū quā ipsa p̄p̄ijs manibus ad patibulū ligauit Patet ergo q̄ mulieres rarissime aliquid boni terminant. eo q̄ ex natura sunt instabiles et cito cadūt ab vno proposito in aliud Allegorice per mulierē pōt intelligi aīa rationalis. et per virū ipsum corpus castum siue mundi. tandem venit mozo id est delectatio mundi. et coepit. i. ducit hoīem ad peccata. et trahit carnē ad vanitates. sed mulier. i. anima residēs circa tumultum plorat et flet. in nocte. i. in conscientia occulta. tandē custos furis id est bonus angelus visitat illum locū attendens illā cōtentionem. et tandem ipsam animā trahit in coniugem id est eternā beatitudinem.

Rce sua thais iuuenes irretit amorem:

Pingit et ex victo fructus amore venit

A multis fert multa procis ex millibus vnū

Eligit huic veri spondet amoris opes

Sim tua sisqz meus cupio plus oibus vnum

Te volo sed nolo munus habere tuum

Percipit ille dolos et reddit qualia sumpsit.

Sis mea simqz tuus nos decet equus amor

Viuiere nō vellem nisi metū viuere velles.

Tu mihi sola salus tu mihi sola quies

Sed falli timeo quia me tua lingua fefellit

Preteriti ratio scire futura facit

Vitat auis tarū quā gustu sæpe pbauit

Fallere vult hodie si qua fefellit heri

Thais si quis amat sua nō se credet dmarī

Thais amore caret nun? amantis amat.

*in meretricibus non
habenda fides 6*

Hic autor ponit aliam fabulam cuius documentū est q̄ meretricibus non ē fides adhibenda. q̄ licet dicant amare iuuenes. tñ n̄ amant eos. sed eorū pecunias Istud nobis declaratur de quadā meretrice. q̄ accidit quoddam tempe q̄ hęc mulier noīe thais p̄suerat allicere iuuenes propter eorū pecunias elegit vnum valde deuotū Cui dixit. o care amice sum adeo inflāmata tuo amore q̄ pre omībus te diligo. quare rogo q̄ sis intīmus amicus. quia volo perpetuis t̄pib⁹ me subdē tuis amicitijs. imo tibi soli et nulli alteri volo seruare amicitiam. nec credas q̄ te diligo p̄pter munera tua. s̄ tu ipse es causa amoris Ille autē iuuenis forte prius dēcept⁹ ab ea vel ab alijs p̄similibus considerauit mox fraudem p̄dictę mulieris et dixit. nescio q̄ diligis me et sic ego diligo te nec absa te viuere vellem. sed p̄pter te potero decipi. sicut me prius lingua tua decepit. sicut a simili apīs gustans amaritudinē taxī semp vitat eaz Et ergo melius est vt ego te penitus dimittam. q̄ mulier talis ē naturę q̄ fallere vult hodie si q̄ sefellit heri Concluditur ergo q̄ si quis amauerit talem mulierem. sicut erat thais ille recabitur ab ea non p̄pter se sed p̄pter munera sua Allegorice per hęc mulierem potest intelligi vana spes lucri tp̄alis. et per hunc iuuenem intelligitur quilibet homo. q̄ sicut iuuenis per mulierem decipit sic per vanā spem lucri tp̄alis sæpe decipitur Nam frequenter copia tp̄alium impedit hoīem a regno cōlesti

St pater est natus hic patri cōdere nescit
Nam fugienda facit et facienda fugit
Mens vaga discurrit et menti consonat ætas.
Mentis et ætatis turbine frena fugit
Ita senis punit pro nati crimine seruos.
Instruit ista senem fabula nata sequi.
Canta bouē vitulūq; manus supponit aratro.
Hic subit ille iugum pellit arator ait.
Gaude lætus ara tu quę donat vsus arandi
Aboue maiori discat arare minor
Non placet vt iudes sed des exempla minori

117

Qui pede qui pugnāt. pugnāt abire iugo
 Sic domat idonitū domito boue cauit? arator
 Sic veterem sequitur iunior ille bouem
 Proficit exemplo multum cautela docendi.
 Maiorizq; sua cedat in arte minor

Dic autor ponit aliam fabulam cuius documentum est q; homo
 qui habet alios informare debet eis bona exempla pponere Etiam
 minor debet cedere maiori. nec pceptis eius resistere Istud nob
 declaratur fabulose. Quodam em tpe var quidā habuit filius sibi
 rebellē pceptis eius nō obedientē. quod videns pater ppter de
 licta filij sui seruos suos increpauit et castigauit. vt pseruos suum
 filium increparet et emendaret. et hoc faciens pposuit eis istam fa
 bulam dicēs q; erat quidā rusticus qui posuit vitulum ad aratru
 qui resistit et noluit arare. adiunxit ergo sibi antiquū bouem et do
 mitum qui erat pfectus pceptis q; non multū araret. neq; se ni
 mium fatigaret. sed preberet bonū exemplūz boui minori et sic bos
 minor et rebellis per bonē antiquum instrueret et assuesceret i ara
 to. a simili qlibet volēs alterum docere saltē in moribus. debet ei
 preponere bona exempla tam in opere q; in sermone. Allegorice
 per filiū rebellem patris. possunt intelligi peccatores dei et sic etiā
 per patrē spirituales intelliguntur instructores scz predicatorēs
 verbi diuini qui debent precedere peccatores virtuosus exemplis
 et doctrinis proponēdo etiā vitam et exempla sanctorū. vt ipi pec
 catores se exemplis virtutū attracti vitam postponūt arroniam

Ipera fabrilē dapis anxia tendit in edez
 Incipit hæc limā rodere lima loqui
 Nescis posse meū quæ sit mea gloria nescis
 Dente meo tereris non ego dente tuo
 In tenuem ferrum forti molo dente farinā
 Et cadit a tritu dura farina meo

Perrea parcenti castigās ubera morsu.
Aspera plana seco longa forando foro.
Deliras igitur quod dente minaris inermi
Rideo quod ferior vulnera ferre gemis
Fortem fortis amat nā fortē fortior angit
Maiori timeat obuius ire minor

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est q̄ homo impotēs ⁊
debilis nō debet se sociā fortiori ⁊ potētī. quia frequenter ex hoc
dammum incurrit Subditur q̄ fortis saepe vincitur a fortiori
Istud nobis declarat fabulose Quodam ei tpe vipera venit ad do-
mum cuiusdā fabri causa cibum sumedi. ⁊ incepit rodere limam
ferreā. quod sentiens lima dixit. O tu debilis et impotēs non pos-
sis mihi nocere tuis morsibus. sed tu volens mihi nocere nocebis
dentibus tuis q̄ sum durior q̄ tu es sine compatione aliqua Nam
ego possum terere massam ferreā in tenuem farinā. ego quidez se-
care possum aspera ⁊ plana. et perforare perforāda. ergo tu es mul-
tum fatua q̄ tu opponis te mihi. quia licet ferior a te. nō tñ in do-
leo. sed rideo. ⁊ poteris inde reportare vulnera Concluditur ergo
pro documento q̄ debilis nō opponat se fortiori. per limā intelli-
gitur deus omnipotēs. per viperā vero stulti peccatores qui se de-
uine opponūt volūtati per sua peccata. nō tamē deo sed solū sibi ip-
sis nocere possunt

Vgna lupis oppo it oues ouiqz satelles
Est canis est veruer hac ope fidit oues
Palma diu dormit desperat turba lupoꝝ.
Est simulans foedus foedere temptat quem
Foedus utrunqz fides iurato numine firmat.
Ido lupo s id simplex obfide firmat ouis
Datqz lupo mala sana canes recipitqz lupoꝝ
Pignora nec metuit nec sua damna videt
Dum natura iubet natos plulare lupinos

116
Turba lupina furit fœdera rupta querēs
Ergo pecus tutoris egens in viscera mergit
Prefide nuda sua sic tumultatur ouis
Tutorem retinere suū tutissima res est
Nam si tutor abest hostis obesse potest

Hic ponitur alia fabula cuius documentū est q̄ in articulo necessitatis tutū est habere defensores ⁊ amicos. Inclūdītur etiā q̄ ciuitas vel oppidum hñtes p̄sules sapiētes cauere debent ne expellent illos vel in obśides mittant. Istud nobis declaratur fabulose. Quodā em̄ tpe oues ⁊ lupi inter se habebant guerras, oues q̄dez p̄ defensoribus habebāt canes ⁊ verueces, lupi vero nō hēbant ali quos defensores. Cum igitur lupi desperarent de victoria miserūt suos legatos ad partem aduersam ad tractandum de pace ⁊ p̄cordia, pace autem facta firmauerūt illam per obśidem, lupi hō ouibus miserūt suos catulos, ⁊ ecōtra oues lupis dederūt suos canes. Cumq; igitur paruuli luporū fm naturā cōperūt vlulare, lupi at audientes vlulatū eorū cum furore venerunt ad ouilia dicētes, iā scimus ⁊ intelligim⁹ fœdera pacis statutæ a vobis esse fracta, qz paruuli nostri quos pēnes vos habetis in fortitudine ad nos clamauerunt auxiliū ⁊ defensionem a nobis implorātes, ⁊ ecce venimus cum furore illorum iniuriā vindicare volentes.

Vo teneatur eget nīl ausa secare securis
Armet eam lucus vīr rogat ille fauet
Vīr nemus impugnat lassans in ede securim
Arboris om̄e genus vna ruina trahit
Lucus ait p̄cep̄ mihimet sum causa pericli:
Me necat ex dono rustica dextra meo
Vnde perire queas hostem muneri caueto
Quī dat quo pereat que iuuat hoste perit

Hic ponitur alia fabula cuius documentum est q̄ faber i arte sua peritus securim fabricauerat, sed vsum illius manubrīo deficiēte.

F i

habere nō poterat Ille vero vidēs se ope ligni indigere nem⁹ sibi
adendum sciuit Venit itaq; ad siluā ⁊ arbores super necessitate
consultit. cui respondētes dixerunt arbores q̄ cōsiliū ei dāe vel
lent. vt in vtroq; diuites essent. lignorum itaq; vulgus vt scrip
ta ferūt nemoris regimen dñatum albæ spinæ dederunt. cuius er
go habenda erat gratia vt super qđ petijt obtineret Rogata ergo
domina nemoris et magistra benigne annuit ⁊ omo precepit. vt
fabro subueniret ⁊ cito eum expediret Qđ dictum citi⁹ impletur
ē ⁊ om⁹ fabro dedit vt de se manubrū facēt fab igit aptato sibi ma
nubo securis industriā expiri in alio coepit. q̄ laudē meruit ⁊ incu
bi obediens fuisse p̄mendatur Post hæc quoq; oē genus lignorum
voluerat faber ⁊ detrūcat. tūc igitur ardua quercus graui lesa vul
nere ⁊ molestias suas gracili factio p̄queritur quæ socia cladis. et
vulnerū flebili voce rñdit merito super nos venit ista destructio cū
arma fabi nostri sint muneris ⁊ p̄siliū Moraliter sibi fert dānu⁹
et cladem qui hostem suū munit ⁊ armat.

**Um cane filua lupū sociat lup⁹ inqt amena
Pelle nites in te copia facta patet.**

**Pro verbis dat verba canis me dñat herilis
Gratia cum dñō me cibāt ipsa domus.**

Nocte vigil fures latratu nuncio tutant.

Seruo domū mihi dat culmus in ede thorū

Hæc monet ore lupus cupio me viuere tecum.

Cōmunē capiāt oĩa nostra cibum

Reddit verba canis cupio te viuere mecū.

Vna dabit nobis mensa manusq; cibum:

Ille fauet sequiturq; canē gutturq; cāminum.

Respicit ⁊ quærit cur cecidere pili.

Inquit ne valeā morsu peccare diurno

Vincula diurna fero nocte iubente vago

Reddit verba lupus nō est mihi copia tanti

Ut fieri seruus ventris amore velim.
 Ditiſſor eſt liber mendicus diuite ſeruo
 Seruus habet nec ſe nec ſua liber habet
 Libertas paulce bonū bona cætera condit
 Qua niſi condatur uil ſapit eſca mihi.
 Libertas animi cibus eſt ⁊ vera voluptas
 Qua qui diues erit ditiſſor eſſe nequit
 Nolo velle meū ꝑ turpi vendere lucro
 Haſ qui vendit opes hic facit ut ſit inops
 Non bñ ꝑ toto libertas venditur auro:
 Hoc cœleſte bonū præterit orbis opes

¶ Hic ponitur alia fabula cuius documentū eſt. qd niſi eſt meli
 us libertate quod oſtenditur per lupum ⁊ canem Quodam enim
 tempore canis ⁊ lupus obuiauerūt ſibi in campo. lupus canē ſalu
 tauit ⁊ ait illi Rare frater q̄ pulcher es ⁊ iucund⁹ Cui canis r̄ſp
 cauſa eſt quare pulcher ſum ⁊ pinguis. qz dieta ⁊ quies p̄ſtant mi
 hi formæ laudes qm cū pluit ⁊ ningit ſub tecto manere poſſuz no
 cre et die. ⁊ ſomnos duco quietos. ⁊ læta ſonia ⁊ nullā habeo ſol
 litudinem. qz cibus me⁹ ſemp eſt parat⁹. dñs enī me ſuo paſcit
 pane. ⁊ tota familia mihi p̄ſcit oſſa ⁊ pingua vaſa circueo Et lu
 pus ait O q̄ta melior eſt iſta dieta q̄ mea. hinc etiā eſt mirandū
 ſi pellis tua nitida eſt ⁊ pulchra. ⁊ q̄ beatus eſſem ſi talem vitam
 ſaltem per annū haberem Et ait illi canis Talem vitam poteris
 de ſacili inuenire ſi libera colla tua ſernitio ſubdere velles. ſunt ca
 ſtra ſunt villæ ſunt vrbes ⁊ opida in quibus non paruz eris accoe
 ptus. ⁊ ſi dñm meū nō premis ipſe te te gaudebit ⁊ libenter te te
 nebit ſi bonos mores ⁊ obſequiū in pura fide p̄miſeris Ad quem
 lupus optime frater qz bona ſunt mihi verba tua ⁊ dñs tuus præ
 omnibus mihi placet. rogo ergo te ductor⁹ mihi ad eſſe velis ad eū
 et mihi apud eum bonus eſſe velis Itaqz villam adeunt lupus ⁊
 canis ſociali ꝑfabulatione iter abbreviantes. Dum autem mutuo
 ſe reſpiciunt p̄ſcit lupum canis videre collū denudatum ⁊ p̄tin⁹
 ait. quid tibi vult circulus ille in collo tuo Cui canis reſpondit ſo
 lebā in iuuetute mea ꝑtumax eſſe ⁊ ferox ⁊ mordeba. taz natos q̄

The miſt eſt m
 qd ad libertatem

ignotos Tunc iratus dñs ⁊ magister meus p̄terib⁹ me domuit
⁊ vinculis dicendo ⁊ docēdo neq; aliquem p̄ter furē ⁊ lupū āplius
morderem His ergo auditis lup⁹ de p̄posito suo mutat⁹ cani fert
dixisse Qm̄quidē ita ē volo tibi grāz dñi tui ⁊ pacē cum vinculis
relinquere. ego vō p n'ulla gratia ⁊ gloria vincula ferre possūz. sic
ergo tibi tua seruilis conditio ⁊ mihi maneat mea libertas. sic lū-
pus ad siluam ⁊ canis reuersus est ad villā Moraliter vero inctū
dum magis est miseriaz esse dñm q̄ seruū diuitiarum ⁊ paup̄e
rem in libertate viuere q̄ diuitē sub alieno nutu atq; p̄temptu

Reusant auidi pes ⁊ manus ocia ventris

Omnia solus habes lucta labore cares:

Nos labor edomuit te fouet inertia sorbes

Omnia quæ nostrī cura laboris emit

Disce pati famis acce ingū vel discce labori

Cedere teq; tui cura laboris alat

Sic ventri seruire negat se venter inanem:

Comperit orat opem nil dat auara manus

Ille preces iterat iterum fugit illa p̄cantem

In stomachi fundo torpet abitq; calor

Victa fame natura fugit vis arida fauces

Obserat ⁊ solitū non finit ire cibum.

Vult epulas dare sera man⁹ sed corporis egri.

Perdita vis refugit machina tota perit

Nemo sibi satis est eget omnis amic⁹ amico

Si non vis alijs parcere parce tibi

Hic ponitur alia fabula cui⁹ documentum ē q̄ nullus dz h̄re tan-
tam p̄sidentia de seipso q̄ velit carere amicis. ⁊ qui alijs nō vult
parcere. saltem parcat sibiip̄s Et hoc ostenditur nobis fabulose p̄
manus et per pedē ⁊ per ventrē Quodā em̄ tpe p̄tentio facta est
inter p̄es corporis ⁊ dixerunt pedes ⁊ man⁹ ventri ⁊ capiti n̄rē

Ally 30 de h̄re
ne p̄ty q̄dam
p̄ter p̄ter a

118
 debetur grē q̄ vos viuatis ⁊ valeatis. nos em̄ incessanter currim⁹.
 instanter agimus ⁊ persequimur. vñ vos gloriā hētis. sed cedāt li-
 tes ⁊ nos labores nostros inhēre volum⁹. q̄ ad vsum nostrum
 paruo labore indigem⁹. sic ergo siluit rixa ⁊ immensa lis illa quie-
 uit. Pes itaq; stetit quietus ⁊ man⁹ iacuit ociosa frons dolere coe-
 pit ⁊ ceruix artari Ipsa quoq; fames cerebri nouerca capiti graua
 men intulit q̄ tandē manus ⁊ pedes senserunt ⁊ ipsi coeperūt de
 ventris penuria debilitari Tunc ergo dextra nouit opus ⁊ pedes
 currere coeperunt vt releuarent ⁊ caput Sed iā illa longa pass⁹
 seiunia. ⁊ iam oblitis ciborum oblata escam rennuit. q̄ eā recipere
 non potuit tedio igitur laborabat quē morbu phisici appetitui
 prariam dicunt Cui etiam Salien⁹ necessari⁹ erat. sed tarde ve-
 nit ad pedes mortalis egestas venter ⁊ man⁹ perierūt ⁊ caput ce-
 cidit Adhuc null⁹ debet alium cruciari ne se perimat

Imea de turpi queritur nate porrigit aure
Vulpes nec recipit mente sed aure preces.

Simeas hic fatur natis vt mihi dedec⁹ ornem
Quid prodest nimia capos insculpere cauda
Sufficiat caudæ pars mihi parua tuæ
Quā mihi prodesset est tibi pondus iners.

Ille refert nimio damnas de pondere caudam
Est breuis estq; leuis hæc dua damna quorū
Malo vergat humū q̄ fit tibi causa decoris
Quā tegat imundas res bene munda nates
No nimium nimio magis ditaret egenum.

Quā minimū minimo credis auare minus

Dicantoz ponit aliā fabulā cui⁹ documentum est q̄ illa quæ sūt
 modice reputationis diuitib⁹ prodesse pauperib⁹. ⁊ hoc innui-
 tur per simeā ⁊ vulpem Quodā em̄ tpe atigit q̄ simeas vidit vul-
 pem longā caudā habentē ⁊ gerentem Et dixit ei. miror quid tibi
 valeat hæc longa cauda. ⁊ ē res dissimilis cū tibi superfluit. ego
 autem ⁊ pueri mei sine ea nascimur ⁊ incedimus. Tum ergo sic
 tibi magis oneri q̄ vtilitati maxime. cū venatores insequuntur te

vellē vt vna hōc scia diuideres eā. qz pars illa q̄ tibi superfluit ma
ximū nobis posset prestare honorē Cui vulpes rōdit Etia si adeo
esset proluxa z grauis cauda mea vt eā vix trahere possem . nec tu.
nec pueri tui inde honorentur Moraliter sic est de diuitib⁹ cupi
dis z auarīs. licet habeant plus q̄ satis. nunq̄ tamen de superflui
tatibus suis minus hōtib⁹ impartiri volunt

Um fora festinus lucro petit instat asello

Institor z pressum pondere fuisse premit

Ille necem sperat nece promittente quietem

Sed nece cōpleta viuere pœna potest

Nam cum bella facit z tympona pellis aselli

Hinc lassatur z hinc pulsa tonante manu.

Cui sua vita nocet caueat sibi rumpere vitā

Nā nece sed merito iure quiescit homo

C Hic ponitur alia fabula cui⁹ documentum ē q̄ nullus ppter
miseriam dz sperare mortē. qz mors ē terribilissima z hoc ostendi
tur p asinum Quodā em̄ tpe p̄igit q̄ qdam negociator festinās
cum asino suo onusto nūdinas ingredi grauit̄ euz coe debet As
inus autē plagis z itinere fessus optabat vt citius moreretur spe
rans labores suos morte terminari. sed morte eo de pelle sua facta
sunt belli tympana quæ assiduīs tunctionibus z vsib⁹ agebant. et
sic asinus q̄ p mortem spauerat esse securus. etiā post mortem coe
debatur vt prius Moraliter sunt q̄ mortē vocāt vt labor eorū si
nem hēat. sic ei fieri putant. sed mors nō ē labor vita si vita fuerit
asini. i. mala

Otus voce canū cernus fugit auia filuæ.

Deserit arua tenet claustra bouina subit.

Bos ait aut luci tenebras aut deuia campi

Tutius intraret hinc piger inde leonis

Huc veniet custosqz bouum stabiliqz magister

Si duo vel tantū te videt alter obis

Cernus ait mihi vestra necem clemētia demat

*Ally ho do debet
deu morte p p̄m
sed z p̄m p̄m*

Condite me tenebris dū iubet umbra fugam
 Hunc tumultant fœno p̄sepe reuifit arator
 Hic abit ac ceruus vitasse pericula gaudet
 Bobus ait grates e quibus vnus ait
 Est leue vitare cecum si venerit argus.
 Argum si poteris vincere victor eris
 Centum fere oculos cui se debere fatetur
 Et domus ⁊ serui tota, totaq; iure loci.
 Res tua te reperit argus res altera cetum
 Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
 Hic filet argus iuit stabulū bobusq; ministrat.
 Plus æquo tenues viderat esse boues
 Dum munit p̄læpe cibo dum fulgurat ira
 Ausa videre diem cornua longa patent
 Quid latet hic quid ait video sentitq; latentē
 Et bona fortunæ munera lætus habet
 Epulis est nō esse suum, vigilare potentis
 Stertere seruoꝝ velle iuuare pōt

C Hic ponitur alia fabula cui⁹ documentū ē q̄ stertere ē seruoꝝ
 ⁊ vigilare dñoꝝ. Et hoc declarat nobis fabulose per ceruū. Quos
 dam em̄ tpe ceruus venatorū strepitu perturbat⁹ vt mortē euade
 ret villā petijt ⁊ bobus sociatus cu eis ad p̄sepia intrauit Cui bos
 fertur dixisse Quid tibi voluisti miser huc ad mortē venire. silua
 te melius seruaret aut leuis vngula seruaret te in campo. At ille
 respondit. Supplex precor te vt mihi parcere velis ⁊ nō me pro
 dere. qz iā in crepusculo saluus abire potero. his dictis securo loco
 se posuit. sic itaq; latitā⁹ hybulco boues pascente occultus reman
 sit. hinc ille gauisus grates bob⁹ reddit q̄ fugiēti locū reddissent. si
 deq; suā i eo nō lesisset tūc vn⁹ corpe grādis ⁊ quis ātis ait illi sal
 uū

num te forte quidē volum⁹. sed cauēdum est ne ab alio videaris h
centū habet oculos. ille est qui nobis dñatur a quo si fueris vīsus.
nihil pr̄ter vitā offerre poteris Cum hoc agerent hos ⁊ ceruus ī
grediuntur stabulum domus. et qz nuper viderant sermoz negligē
gentia boues macclentos accessit ad p̄sepia curam boum habēs.
Dum ergo p̄sepia diligenter exquirat cornu latitantis iustis ap
p̄hendit. vocatisqz ad se bubulcis de ceruo inquirat quādo vel q̄so
stabulum intrauerat At illi nescire dixerunt Saulus ergo domi
nus ceruum salutauit et in eo sibi p̄placuit. Moraliter vtile ē fu
gere cum pugnam saluare non potes. prodest etiam dño rebus su
is curam p̄stare ⁊ diligentiam

Ert iudeus opes sed on⁹ fert pectore mai⁹

Intus adurit eum cura laborqz foris

Ergo metu dandi sibi munera regis amorem

Firmat ut accepto p̄e duce tutus eat.

Regius hunc pincerna regit cor cui⁹ adurit

Auri dira fames qui parat ense nephas

Silua patet subeunt iudeus in ore sequētis

Cor notat ipse sequor dixit ⁊ ille negat

Et gladium nudans nemo sciet inquit obito

Ille refert scelus hoc ista loquetur auis.

Profulit ex dūmo perdit hanc indice signat

Mox rapit ense capit ⁊ opes metit in scobe fun⁹

Celat agit celeres annus in orbe rotas

Perdices domini cenæ pincerna ministrat

Ridet ⁊ a risu vix vacat ille suo

Rex audire cupit hic differt dicere cām.

Fit locus ambo sedent hic sil. ille refert

Rex dolet ⁊ læto mentitur gaudia vultu

Regis consilium consilioqz sedet

Pincernā crucis esse reum sententia prodit.

Crux merito punit iure fauente crucis

Ut premas quē q̄ nullū tibi suadeat aurum

Nā dec? z vitam inexta rapina rapit

Hic ponitur alia fabula cuius documentum est tale q̄ null⁹ p̄su-
mat alium interficere vt capiat bona sua quia tales ad malū sinez
deueniunt Et hoc ostenditur nobis per quendā iudeū qui habuit
multa bona z debebat transire per nem⁹ a quo ppter timores quē
habuit libenter habuisset ductorem. quare accessit ad dominū il-
lius petens ductorē vt secure posset transire p terrā suā. z datus
est ei pincerna domini. qui videns iudeūz habere multa cogitauit
eum interficere Judeus p̄siderans maliciā in facie sua dixit. prae-
cedas ego sequor. pincerna rennuī. z euaginauit gladium suum
dicens. nullus videbit ego interficiam te Judeus dixit ista auis re-
uelabit latrocinium tuū. et statim ex diuinis perdis quēdā prosi-
lijt. pincerna vero nō curauit. vnde interfecit eū z corp⁹ sepeliuit.
Postea accidit q̄ pincerna debebat domino suo p̄ntare p̄dices. ibi
coepit tantū ridere q̄ vir poterat loqui Domin⁹ autē hoc videns
voluit scire causam risus Pincerna petiuit dilationem. postea ip-
sis sedentib⁹ simul retulit qualiter iudeum interfecit z sumpsit bo-
na eius. tūc dominus doluit. tamen simulauit læticiā z puocauit
consilium suū. z reuelauit p̄siliū suū. z reuelauit ipsis p̄siliis
quæ facta fuerunt. vnde arreptus est z in patibulo suspens⁹ z me-
rito z digne

Iuis eques sub rege manēt hic p̄lia regis.

Hic dispensat opes hic vir at ille senex

Inuidæ perflata genas ignita dolorum

Flāmis fax iuuenē mordet honore senis

Regis in aure truces fingit de ciue q̄relas

Est tibi nō pastor sed lūpus iste senex

Ditant furta senem crescit sua copia furtis

Est sua de censu gaza recisa tuo.

Firmabo mea verba manu sua furta fateri

Hūc faciā bello iudice verus ero
Ista mouēt obiecta senē plus debilis aetas
Hunc mouet ac senij crimine vīsus obes.
Parcunt iura senī si pro senē pugnat amicus
Cui nullius amor fœnoris arma probet
Mendicat pugilez sed abest qui pugnat aīcus
Nam refugit vīso turbine falsus amor.
Dum fortūa tonat fugitiuos terret amic?
Et quis amat quis non sola procella docet.
Cœna trahit ciuem differt nox vna duellum
Sollicitat mensam iusta q̄rela senis.
Quos meritis emī multos mihi fecit amicos.
Longa dies cunctos abstulit hora breuis.
De tot amīcoz populo nō restitit vnus
Quāq; dedi multis nemo repēsat opem
Rebar pace frui mea paci cōgruit aetas
Sed mea turbauit gaudia liuor edax
Hosti multa mea palmā pepigere tepesca
Ille calet careo viribus ille vige
Arma parū noui se totum prebuit armis
Est mihi vīsus ebes vīsus acutus ei.
Nil mihi spondet opem nisi iustæ gratia causæ
De fragili q̄ritur p̄fide causa potens
Corporis eclipsim timet alti copia cordis
Nam fragili peccat mens animosa manu.
Si turpis nīride mēdar infamia vitæ

Infigit maculas quid intuisse iuuat
Desperat lugetq; senex hūc leuit arator
Qui senis arua colit annua lucra ferens
Me stimulat pietas pro te nūc ferre duellum
Est mihi pro domino dextra parata meo
Ecce dies oritur locus ē tēpusq; duelli.
Stāt pugiles incāt mente manuq; simul.
Est cōfētū quod stet quod pugnat arator.
Seq; putat victū nī cito vīcat eques
Nil de se retinet virtus oblita futuri
Dextra corporeas prodiga fundit opes
Ictus ipse suos steriles expendit in usus
Et feriēs hostem se magis hoste ferit
Sed ppriæ virtutis opes abscondit arator
Dum loc? expēsæ detur ⁊ hora suæ
Aut motu fallit aut armis temperat ictus
Producit minas frontis utrunq; iubar
Dormitans vigilat ⁊ cessans cogitat ictus
Et metuēs audet dextra locūq; notat
Hæc mora nō artis ratio sed culpa timoris.
Creditur arte fruēs eē videtur iners
Gaudet eques vicisse putās spernitq; bubulcū
Sudorēq; suū tergit ab ore suo
Ecce morā nescit equitē speculata morantem.
In cubiti nodum rustica claua ferit
Huīus plaga loci totius corporis aufert

Robur cœdit eques se quæ cadente sedet.
O noua simplicitas sedet ipse notatq; sedētē
Quod nisi surgat eques surgere velle negat
Surge bubulcus ait cui miles surgere nolo
Alter ait sed eas meq; sedere licet.
Turba stupet præfectus adest eq̃tiq; morātī
Impat aut aut pugnet superatus ait
Heret eques tūc præfect? te vicit arator
Pugna cadit regi panditur ordo rei
Rex ait inceptum soluas præfecte duellum
Dedecus explanat ille vel ille saum.
Pugna redit milesq; sedet velut ante sedebat.
Surge bubulcus ait non volo miles ait.
Cultor ait si stare negas me stare negabo
Surgere si temptas surgere promptus ero.
Ambo sedent ridet populus p̃sesq; bubulco
Intonat aut pugnes aut fuge tempus abit
Cultor ait surgat cadet si surgere negat
Percute præses ait percute surget eques
Te decet aut illū victi tibi ponera nomen
Hoc mihi nō ponam nomen arator ait
Surge surge miser nam turpe ferire sedentem.
Est mihi sicq; tibi turpe sedendo mori
Sic ait ⁊ timidum pungit rogat ille ferentem.
Parce mihi vincor supplico vincor abi.
Læta nouat fortuna senem senis vnicus heres

Scribitur & dignas intrat arator opes.

Ius lupat vires fors aspera monstrat amicos

Plus conferr odio gracia fraude fides

Fine sui versu gemino quod cogitat omnis

Fabula declarat datq; quod intus habet.

¶ Sic ponitur historia cui⁹ documentū est q^d iusticia antecedit violentiā Etiam implicatur q^d in necessitatis articulo vera dilectio approbat. & q^d grā antecedit odium. et fides fraudem Et hoc ostenditur per duos famulantes vni regi. scz ciuem antiquū & militem iuuenē Un istī duo diu seruiunt regi. & miles coepit inuide re ciui. qz magnā hret copiam tpalium Quare accessit ad regem dicens Iste ciuis nō est vobis pastor. immo lūpus. qz multū dita e⁹ est p bona vestra quæ furtiue accepit. & q^d verba mea sūt vera probato pprio corpore meo si velis negare vnde vocauit ciuem in duellum. sed cū multa erant cōtraria ciui. vnū fuit maius scilicet senectus debilis. et ergo rex pcessit sibi si haberet amicum qui sine premio duellum iniret q^d ipsum acciperet. quare temptauit aīcos plurimos. sed nullū inuenire potuit qui p eo duellum acceptaret Tandē fecit cenā magnā & vocauit oēs aīcos suos pquerēs de iuria sibi illata. sed vnus misertus ē sui. vñ dixit quondam mīcos amicos habui quos meritis procuravi. nūc autem nullus opē re compensat. putabam pacifice viuere sed inuidia perturbauit me & q^d magis timeo. multi spondent victoriā aduersario meo. quia ipse est fortis & arma nouit. ego autem non. vnde nihil ē p me. nisi q^d causa mea est iusta Tunc venit arator istius senis dicēs. Assu mā em duellū pro vol is q^d audiens ciuis gaudius est Et tūc afflig nata est dies in qua ipsi puenerunt Et cum esset ibi miles pfidēs de seipso putauit primo ictu interficere ipsum aratorē Arator at clipeo se defendit. Miles vero valde impetuolus magis ipsū iua sit ictus suos inutiliter expendēdo Arator aut abscondit vires suas. quare circūstantes putabant ipsū eē victum. & q^d cā timoris se non defendisset. sed non fuit ita Tunc miles ipsum deuictum putans abstergebat sudorem a facie sua Arator considerans militem fatigatū accepit baculū et viriliter tetigit eū super nodum cubiti sui q^d ad terram pstrat⁹ est Arator vidēs hoc dixit surge Miles dixit nō possum surgere Arator dixit. si sed eas ego etiā volo sedē

Tūc p̄fectus dixit militi q̄ pugnaret vel victū se fateretur Miles vero nō surrexit. itēz demandabatur regi sic esse. volo q̄ sic p̄ficient duellū Quare p̄fectus itēz dixit ipsis q̄ pugnarent Tūc surrexit arator dicens. dñe surge Tui miles volo surgere Arator dixit si surrexeris ego surgam. si sesseris etiam sedebo Tūc popul⁹ circumstans risit Iterum p̄fectus dixit aratori. vel pugnas vel dicas te victū Arator dixit si ipse veller surgere caderet Tui p̄fectus pcuties eum ⁊ surgat. q̄ tu habebis nomen victi vel ipse. Arator dixit non habeto nomē victi ⁊ surgens dixit militi. surge miser Turpe enī est mihi sedentem te percutere Similiter turpe est tibi sedendo mori Et cum nō surgeret cœpit ipsū pungere ⁊ pcutere Tūc miles rogavit eum vt parceret ei ⁊ pedit se victum. Quid facto cuius multū gaudius fuit ⁊ fecit aratorem heredem omnium bonorū suorū. eo q̄ sic ipsum a morte liberauit Et per hoc bene ostendit quis sit ver⁹ amicus et quis falsus. In fine dicit q̄ moralitas cuiuslibet fabulæ in fine duob⁹ versibus pcluditur. Moraliter per ciuem pōt intelligi vir bonus ⁊ religiosus. p militem mali ⁊ inuidi. qui sēp interpretantur opera iusti viri ad suum malū dicentes. q̄ quid boni faciat hoc ppter vanam gloriā facit. cum tandē iste bonus et religiosus vir ponitur in senectute. et extremitate vitæ suæ in qua ipsum duellare oporteat. reddēdo rationem de omnibus factis suis Et cum nō inuenit aliquē amicum quo se defendere posset a morte æterna. postremo venit rusticus. i. fides bona et recta quæ liberat ipm a manibus inimici. id ē diaboli a quo nos liberare dignetur qui trinus ⁊ vnus viuī ⁊ regnat in secula seculorū. A M E N

Finit Esopus fabulator p̄clarissim⁹ cum suis moralisationib⁹ ad nostrā instructionē pulcherrime appositis Impressus Dauantriæ per me Richardum pascod. vicesimaquarta die mensis Decembris

160

Handwritten text in a cursive script, likely a list or account, covering the lower half of the page. The text is faint and difficult to decipher due to fading and bleed-through from the reverse side. It appears to be organized into columns, possibly representing items and their corresponding values or quantities.

